

TREĆI KVARTALNI IZVEŠTAJ | 2015.

jul- septembar

(NACRT)

EVROPSKI PROGRES

CRIS br: 2014/342-561, IPA 2013, Srbija

Opšti cilj: Doprinos održivom razvoju jugoistoka i jugozapada Srbije kroz unapređenje koordinacije između republičkih i lokalnih vlasti, kreiranje povoljnijeg okruženja za rast u oblasti zapošljavanja, poslovanja i razvoja infrastrukture i unapređenje dobrog upravljanja i socijalnog uključivanja.

Svrha: Unapređenje lokalnog nivoa upravljanja, poboljšanje uslova za razvoj infrastrukture, jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za planiranje i upravljanje, stvaranje povoljnijeg okruženja za razvoj poslovanja, kao i podrška razvoju politika socijalnog uključivanja i zapošljavanja.

Ukupni budžet: 17.46 miliona evra

Datum početka: 7 May 2014

Datum završetka: 31 October 2017

Opštine obuhvaćene programom: Novi Pazar, Ivanjica, Nova Varoš, Priboj, Prijepolje, Raška, Sjenica i Tutin, na jugozapadu Srbije
Prokuplje, Blace, Žitorađa, Kuršumlija u Topličkom okrugu
Leskovac, Bojnik, Vlasotince, Lebane, Medveđa and Crna Trava u Jablaničkom okrugu
Vranje, Bosilegrad, Bujanovac, Vladičin Han, Preševo, Surdulica i Trgovište u Pčinjskom okrugu
Brus u Rasinskom okrugu
Aleksinac, Gadžin Han, Doljevac, Merošina i Svrlijig u Niškom okrugu
Babušnica, Bela Palanka u Pirotskom okrugu
Knjaževac u Zaječarskom okrugu.

Donatori: Evropska unija
Vlada Švajcarske
Vlada Republike Srbije

Program sprovodi: Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS)

Datum podnošenja izveštaja: 10. oktobar 2015

Period izveštavanja: 1. jul 2015. – 30. septembar 2015.

Skraćenice

ACES	Udruženje inženjera konsultanata Srbije (eng. <i>Association of Consulting Engineers of Serbia</i>)
CFCU	Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (eng. <i>Central Funding and Contracting Unit</i>)
CIF	Fond za učešće građana
DEU	Delegacija Evropske unije
DU	Dobro upravljanje
EU	Evropska unija
FIDIC	Međunarodna federacija inženjera konsultanata
GI	Geografska Indikacija
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JŠ	Jedinstveni šalter
LSU	Lokalna samouprava
LjP	Ljudska prava
MRR	Mehanizam rodne ravnopravnosti
MSP	Mala i srednja preduzeća
NVO	Nevladina organizacija
OCĐ	Organizacija civilnog društva
OEBS	Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju
OHCHR	Kancelarija visokog komesara za ljudska prava (eng. <i>Office of the High Commissioner of Human Rights</i>)
OPZ	Opis poslova i zadataka
PdP	Poziv za dostavljanje predloga
PO	Područje odgovornosti
PPF5	Projekat podrške u programiranju pomoći EU (eng. <i>Project Preparation Facility 5</i>)
PRINCE 2	Projekti u kontrolisanom okruženju (eng. <i>PRojects IN Controlled Environment</i>)
RSPC	Projektni centar UNOPS-a u Srbiji (<i>UNOPS Serbia Project Centre</i>)
SDC	Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (eng. <i>Swiss Agency for Development and Cooperation</i>)
SEIO	Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije (eng. <i>Serbian European Integration Office</i>)
SIPRU	Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (eng. <i>Social Inclusion and Poverty Reduction Unit</i>)
SKGO	Stalna konferencija gradova i opština
SNM	Nacionalni savet nacionalne manjine
SSG	Savetodavne službe za građane
UN Women	Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena
UOP	Upravni odbor programa
UUP	Upravljanje uspešnim programima
ZDP	Zahtev za dostavljane ponuda

Opšti pregled

Za Evropski PROGRES nije bilo letnje pauze: prvih pet projekata je završeno, 31 novi grant je odobren, zaključena su dva poziva za predloge projekata i još dva su oglašena, novi projekti su se pripremali ili odobravali, i što je najvažnije, postoje pokazatelji inicijalnih ishoda.

Najznačajnije postignuće je izgradnja i opremanje zgrade Bujanovačkog odeljenja Ekonomskog fakulteta u Subotici. Ovaj partnerski napor Evropske unije, Vlade Švajcarske, Vlade Srbije, opštine Bujanovac i Ekonomskog fakulteta u Subotici je omogućio izgradnju modernog objekta koji ima šest sala za nastavu, amfiteatar, prostorije za studentski parlament, i administrativni blok. Projekat vredan preko jedan milion evra je završen u roku od samo devet meseci i biće spreman da, od sredine oktobra 2015. g, obezbedi visoko kvalitetne uslove za obrazovanje preko 400 sadašnjih studenata.

Tri projekta koja su finansirana preko Fonda za učešće građana su završena: u Raškoj, projekat koji je podržao Udruženje osoba sa invaliditetom je za rezultat imao zapošljavanje sedam osoba na određeno vreme; u Bosilegradu, deset nazaposlenih lica, uključujući dva Roma, su započeli posao proizvodnje meda; u Ivanjici, Centar za dnevni boravak „Sunce” će moći da pruža usluge prevoza deci sa invaliditetom.

Pružanje tehničke pomoći je u toku: u okviru izrade planova kapitalnih investicija i programskih budžeta, skupštine svih 15 korisničkih lokalnih samouprava su odobrile kriterijume za odabir kapitalnih projekata; sprovedena su dva modula obuke o modalitetima ugovora Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC) za infrastrukturne projekte za 101 učesnika iz 34 LSU; Partner u sprovođenju aktivnosti vezanih za rodnu ravnopravnost, UN Women, je izradio prilagođene planove za jačanje kapaciteta lokalnih mehanizama rodne ravnopravnosti za 21 opštinu i pomogao u usvajanju dva Lokalna akciona plana rodne ravnopravnosti i četiri Evropske povelje o rodnoj ravnopravnosti na lokalnom nivou.

Sektor za dobro upravljanje je završio Procenu upravljanja na lokalnom nivou koja pruža osnovu za reforme opštinskog upravljanja; nacrt Memoranduma o razumevanju za intervencije dobrog upravljanja u opštinama je urađen i pruža formalni okvir za saradnju između Evropskog PROGRES-a i lokalnih samouprava. 31 LSU je potvrdila zainteresovanost za potpisivanje ovih Memoranduma o razumevanju.

Ovaj III kvartal 2015. g. je doneo odobravanje za izradu 31 plana detaljne regulacije (PDR) koji imaju potencijal da olakšaju ekonomski razvoj. Evaluacija poziva za uvođenje geografskog informacionog sistema i za pokretanje ženskog biznisa je završena a preporuke će biti predstavljene na oktobarskom sastanku Upravnog odbora Programa (UOP). Osim toga, Evropski PROGRES je objavio pozive za pružanje podrške za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane u mala i srednja preduzeća i za zaštitu oznake geografskog porekla.

Program je još jednom dokazao da može efikasno da odgovori na vanredne situacije. U odgovoru na priliv izbeglica i migranata u Srbiju bez presedana, naročito o jula 2015. Nadalje, i na zahtev donatora i resornih nacionalnih institucija, Evropski PROGRES je u roku od mesec dana nabavio krevete, madrace, posteljinu, ćebad, kontejnere za smeće i cisternu kako bi se unapredili sanitarno higijenski uslovi u dva prihvatna centra za migrante i izbeglice u Preševu. Program je takođe objavio tender za kupovinu kamiona za odnošenje smeća koji bi trebalo da pomogne komunalnom preduzeću u Preševu a održava čistoću u gradu.

Aktivnosti komunikacije su obuhvatale organizaciju posete šefa sektora za saradnju Delegacije Evropske unije Bujanovcu, Vranju, Novom Pazaru i Sjenici i godišnji sastanak Upravnog odbora projekta u Gadžinom Hanu. Pružena je podrška Festivalu folkloru u Bosilegradu, Nušićijadi u Ivanjici, i Festivalu šljive u Blacu. Drugo izdanje Biltena programa je distribuirano na adrese blizu 1.000 zainteresovanih subjekata. Program je izdao šest saopštenja za štampu koji su doprineli objavljivanju blizu stotinu pozitivnih medijskih izveštaja, koji su doprineli vidljivosti Evropske unije, Vlade Švajcarske i Vlade Srbije.

Za razliku od prethodnih, ovaj period je prošao bez previše političkih previranja na lokalnom nivou, pošto je samo Medveđa imala vanredne lokalne izbore i izabrala novo vođstvo. Međutim, bilo je drugih izazova. Program je prvi put ukinuo jedan grant, zbog propusta implementatora da dostavi finansijske izveštaje i manje finansijske nepravilnosti. Iako realizacija projekata napreduje, ima kašnjenja, naročito kod bespovratne pomoći za tehničku dokumentaciju. Ta kašnjenja bi se mogla delimično pripisati neefikasnosti opština ili nedavnim izmenama zakona, ali su takođe pokazala da i primaoci bespovratne pomoći i Evropski PROGRES moraju realnije da planiraju trajanje projekata, naročito pripremnu fazu u kojoj su registrovana mnogo odlaganja.

UOP je u načelu odobrio dva infrastrukturna projekta kojima treba da upravlja Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (CFCU) Ministarstva finansija: završetak izgradnje bloka bolnice u Vranju i izgradnju i opremanje zgrade za Urgentni centar u Zdravstvenom centru Novi Pazar. Ovo predstavlja korak napred za deo Evropskog PROGRES-a koji će se sprovoditi preko CFCU a Program će inicijalno analizirati svu raspoloživu tehničku dokumentaciju i pomoći u izradi kompletnih prijava. Međutim, dodatno kašnjenje od dva meseca je evidentirano u implementaciji programa bespovratne pomoći za lokalne infrastrukturne projekte kojim upravlja CFCU. Akumulirana kašnjenja sada su duža od sedam meseci zbog čega su neke aktivnosti neizvodljive pre datuma završetka tekućeg Programa.

Ključni pokazatelji učinka u upravljanju Programom su generalno bili pozitivni: Kvartalna provera kvaliteta projekata u Projektnom centru UNOPS-a u Srbiji za drugi kvartal (Q2) 2015 potvrdila je da je učinak Evropskog PROGRES-a dobar kao i da su preduzeti konkretni koraci u smislu primene metodologije PRINCE2; finansijska realizacija za 2015. g. na kraju III kvartala je dostigla 2,5 miliona evra, što je 109% u odnosu na definisane interne projekcije za prva tri kvartala; realizacija planova rada po fazama je procenjena na 80% i Program će morati da bude rigorozniji kada definiše ove ciljeve.

Posle prvih godinu dana implementacije, takođe uzimajući u obzir konsultacije sa zainteresovanim stranama i korisnicima, programski tim je sačinio dokument koji je potvrdio relevantnost Programa u kontekstu nacionalnih reformi i razvojnih potreba u oblastima koje obuhvata, a takođe je i dao preporuke za rešavanje nekih identifikovanih strateških rizika i problema. Na primer, dokument poziva na snažniju podršku malih i srednjih preduzeća, romske zajednice i omladine, kao i na davanje veće fleksibilnosti Programu kako bi mogao da odgovori na nastajuće razvojne prilike ili izazove. Nije bilo primedbi UOP na ovaj dokument i Program je već definisao nekoliko manjih projekata u skladu sa preporukama.

Ovaj Kvartalni izveštaj pokriva period od 1. jula 2015 – 30. septembra 2015. g. i daje pregled napretka i učinka, sadrži nove informacije o pitanjima upravljanja i koordinacija, pregled ključnih rizika i problema, pitanja kvaliteta i održivosti, uvid u ključne prekretnice tokom narednog kvartalnog perioda, kao i odeljak o naučenim lekcijama. Nekoliko aneksa pruža detaljan uvid u pojedinačne mere preduzete u okviru programa.

Sadržaj

SKRAĆENICE	2
OPŠTI PREGLED	3
PREGLED NAPRETKA I REZULTATA	6
POLITIČKI I PROGRAMSKI KONTEKST	6
NAPREDAK U OSTVARIVANJU CILJEVA	12
AKTIVNOSTI I POSTIGNUTI REZULTATI	16
MENADŽMENT I KOORDINACIJA	26
UPRAVNI ODBOR PROGRAMA	26
SASTANAK UPRAVNOG ODBORA PROGRAMA ODRŽAN JE 9. JULA U GADŽINOM HANU I, IZMEĐU OSTALOG, JE NA NJEMU ODOBREN GODIŠNJI IZVEŠTAJ I KRITERIJUMI ZA PDP ZA UVOĐENJE MEĐUNARODNIH STANDARDA KVALITETA ILI BEZBEDNOST HRANE I OZNAKU KVALITETA ZA MSP, KAO I PDP ZA PRUŽANJE PODRŠKE ZA ZAŠTITU GEOGRAFSKOG POREKLA. UOP JE U PRINCIPU ODOBRILO ZAVRŠETAK IZGRADNJE NOVOG BLOKA U BOLNICI U VRANJU I IZGRADNJU I OPREMANJE OBJEKTA ZA HITNE SLUČAJEVE U ZDRAVSTVENOM CENTRU U NOVI PAZAR. PREDVIĐENO JE DA SE SLEDEĆI SASTANAK UOP ODRŽI U OKTOBRU 2015.G.....	26
FINANSIJE	26
NABAVKA	26
LJUDSKI RESURSI	27
LOKACIJE KANCELARIJA I BEZBEDNOST	27
RIZICI I PROBLEMI	29
KVALITET I ODRŽIVOST	31
NAUČENE LEKCIJE	32
PLAN RADA	33

Pregled napretka i rezultata

Politički i programski kontekst

Politike i zakonodavstvo

Narodna skupština Srbije je 16. jula 2015. godine usvojila Zakon o pretvaranju prava korišćenja u pravo svojine na građevinskom zemljištu, kojim se definiše pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine. Ovaj propis treba da omogući investitorima da lakše dobiju građevinske dozvole i poveća izgradnju u zemlji.¹

Narodna skupština Srbije je 31. jula 2015. godine usvojila izmene Zakona o javnim nabavkama. Transparentnost Srbija kritikovala je Vladu što je izmene predložila Skupštini bez javne rasprave, ali je pozdravila smanjena administrativna opterećenja, jasnija pravila o hitnim nabavkama, povećanu transparentnost Portala javnih nabavki i uvođenje limitiranja naručioca kod zahteva u pogledu finansijskog kapaciteta ponuđača. Transparentnost je negativno ocenila nameru da se ograniči podnošenje zahteva za zaštitu prava kroz jasniju definiciju zainteresovanog lica koje može da iskoristi tu mogućnost². Lokalne samouprave (LS) iz područja odgovornosti (PO) Evropskog PROGRES-a prijavljuju da se „zahtev za zaštitu prava ponuđača” zloupotrebljava i da je bilo slučajeva u okviru prethodnog programa, EU PROGRES-a, da je realizacija kasnila zbog prolongiranih nabavki. Shodno tome, s tačke gledišta Programa, razjašnjenje prava ponuđača može pozitivno uticati na realizaciju projekata koji uključuju javne nabavke.

Ministarstvo finansija kasni sa dostavljanjem Uputstva za pripremu odluke o budžetu lokalne vlasti i fiskalne strategije.³ Pomoć Programa za programsko budžetiranje i planiranje kapitalnih investicija napreduje u skladu s planom, ali dalja kašnjenja u dostavljanju Uputstva i fiskalne strategije mogla bi odložiti ovu aktivnost.

Ministar trgovine, turizma i telekomunikacija, Rasim Ljajić, formirao je radnu grupu za reviziju Zakona o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama, kojom bi se uspostavio centralni registar projekata javno-privatnog partnerstva (JPP) u Srbiji i pojednostavile procedure. Zakon iz 2011. godine pokazao se neefikasnim jer je realizovan veoma mali broj projekata javno-privatnog partnerstva (JPP). Očekuje se da predviđene izmene pozitivno utiču na intervencije programa u ovoj oblasti.

Ministarstvo pravde radi na pripremi zakona kojim će se utvrditi sistemski pristup pružanju besplatne pravne pomoći ugroženim licima. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, čije se usvajanje očekuje krajem 2015. godine, treba da predvidi širi dijapazon korisnika besplatne pravne pomoći i pojednostavljeni pristup pravosuđu za ugrožene grupe, bez nametanja ikakvih dodatnih uslova, posebno u vezi sa ostvarivanjem prava na upis u matične knjige rođenih/naknadni upis u matične knjige rođenih u vanparničnim postupcima. Ovaj zakon će takođe pružiti jasan okvir Evropskom PROGRES-u da razvije aktivnosti Savetodavne službe za građane⁴.

Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave je objavilo da, prema izmenama Zakona o registru zaposlenih u javnom sektoru, zaposleni imaju mogućnost (ali ne i obavezu) da navedu svoju

¹ Službeni glasnik Republike Srbije br. 64/15

² Dnevni list Politika izdanje za celu Srbiju

³ Prema Zakonu o budžetskom sistemu, Vlada Srbije je u obavezi da do 15. juna dostavi nacrt Fiskalne strategije, a Ministarstvo finansija je u obavezi da do 5. jula dostavi uputstvo s tim u vezi lokalnim samoupravama

⁴ Operativni zaključci Seminara o socijalnom uključivanju Roma i Romkinja u Republici Srbiji održanog 11. juna 2015.

nacionalnost. To je mehanizam za prikupljanje preciznih informacija o zastupljenosti nacionalnih manjina u javnoj upravi, na osnovu čega će vlada moći da sprovede odgovarajuće politike u javnom sektoru.⁵

Evropske integracije

Kancelarija za evropske integracije Vlade Republike Srbije (SEIO) je 13. jula objavila rezultate istraživanja javnog mnjenja „Evropska orijentacija građana Srbije” sprovedenog sredinom juna 2015. godine. Istraživanje je pokazalo da se broj onih koji podržavaju učlanjenje Srbije u EU povećao za pet procenata u poređenju sa istraživanjem sprovedenim sredinom decembra prošle godine. Trenutno je 49 procenata građana Srbije za članstvo, 28 procenata protiv, dok je 23 procenta neopredeljeno o pristupanju Evropskoj uniji. Preko 20 procenata građana smatra da je Rusija najveći donator, 15 procenata smatra da je to Japan, dok je Kina na četvrtom mestu sa 12 procenata.⁶

Delegacija Evropske unije (DEU) u Srbiji je objavila drugo izdanje brošure „Pregovaračka poglavlja - 35 koraka ka Evropskoj uniji”.⁷ Brošura je sada izmenjena i dopunjena i predstavlja sadržinu svakog poglavlja i pregled koristi za građane. Na predstavljanju publikacije, šefica Pregovaračkog tima Srbije sa EU, Tanja Mišćević, izjavila je da pitanje zamora od proširenja migranata trenutno smatraju negativnim, ali da bi rezultat, kako pokazuje dosadašnja istorija EU, mogao da bude dublja integracija.

Dešavanja u jugoistočnoj Srbiji

Politička

7. jula 2015. godine, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave i Koordinaciono telo za Preševo, Bujanovac i Medveđu (Koordinaciono telo) predstavili su rezultate procene broja stanovnika koji ukazuju na to da su Preševo i Bujanovac imali pozitivan prirodni priraštaj, ali da se zbog migracija od 2012. godine pa nadalje broj stanovnika smanjio. Prema proceni: Preševo ima 29.600 stalnih stanovnika (u poređenju sa 2002. godinom kada ih je bilo 34.904), Bujanovac ima 38.300 (u poređenju sa 2002. godinom kada ih je bilo 43.302) i Medveđa 7.442 (u poređenju sa 2002. godinom kada ih je bilo 10.760).

Čelnici etničkih Albanaca te tri opštine nisu prihvatili rezultate procene.⁸ Potpredsednik Vlade i ministarka državne uprave i lokalne samouprave, Kori Udovički, izrazila je svoje razočaranje što ova aktivnost ne doprinosi izgradnji poverenja, ali je dodala da Vlada Srbije ipak namerava da ove rezultate iskoristi za buduće planiranje.⁹ Rezultati procene broja stanovnika i afirmativna akcija shodno tome će uticati na sistematizaciju u lokalnoj administraciji. Tu spada i Opštinski sud gde je već izvršen izbor osoba albanske nacionalnosti za većinu radnih mesta, a sve aktivnosti vezane za pravosuđe su odložene sve do zvaničnog priznanja rezultata procene broja stanovnika.¹⁰

14. jula 2015. godine, predsednik Vlade (PV) Srbije, Aleksandar Vučić, posetio je Bujanovac i Preševo i posetu ocenio kao meru izgradnje poverenja između Srba i etničkih Albanaca.¹¹ Predsednik opštine, Ragmi Mustafa, ocenio je posetu kao „istorijsku” jer je ovo prvi put da je jedan predsednik Vlade

⁵ Radiostoplus.com [EU traži više nacionalnih manjina u javnom sektoru](#) (4. avgust 2015.)

⁶ [Istraživanje Kancelarije za evropske integracije iz juna 2015.](#)

⁷ [Pregovaračka poglavlja – 35 koraka ka Evropi](#)

⁸ Titulli.com [E diela me më pak pritje në Konçul](#) (19. juli 2014.);

⁹ Titulli.com [Albanski lideri odbacuju rezultate procene broja stanovnika](#) (8. juli 2015.);

¹⁰ Rtv.rs [Pitanja pravosuđa u Preševu će se rešiti nakon procene broja stanovnika](#) (02. juli 2014.);

¹¹ Dnevnik.rs [Vučić: Porodilište u Preševu se više neće zatvarati](#) (15. juli 2015.);

Srbije posetio Preševo¹². Vučić je posetio novo otvoreno porodilište u Preševu za koje su Evropska unija i Vlada Švajcarske preko EU PROGRES-a izdvojile 255.197 evra za medicinsku opremu. Prva beba u porodilištu rođena je 29. jula 2015. godine.

26. avgusta 2015. godine, predstavnici Beograda i Prištine potpisali su sporazum¹³ u Briselu o uspostavljanju Zajednice opština sa srpskom većinom na Kosovu. Zajednica će imati široka ovlašćenja i svoja obeležja i odlučivaće o zdravstvu, obrazovanju, urbanističkom i ruralnom planiranju i ekonomskom razvoju. U sporazumu nedvosmisleno stoji, kako se navodi, da Srbija ima pravo da u potpunosti finansira Zajednicu koja je izuzeta od poreza i dažbina.¹⁴

Kao odgovor na to, lideri etničkih Albanaca u Srbiji izrazili su zabrinutost u vezi sa tretmanom albanske manjine u Preševu, Bujanovcu i Medveđi.¹⁵ 12. septembra 2015. godine, 43 od 74 albanska odbornika – predstavnika pet lokalnih stranaka etničkih Albanaca osnovali su Asocijaciju opština Preševo, Bujanovac i Medveđa¹⁶ zahtevajući ista prava koja se garantuju Srbima na Kosovu sporazumom potpisanim u Briselu.

Predsednik skupštine opštine Bujanovac i predsednik Nacionalnog saveta Albanaca (NSA), Jonuz Musliu, zajedno sa predsednikom opštine Preševo, Ragmijem Mustafom, i predsednikom opštine Bujanovac, Nagipom Arifijem, podržao je osnivanje Asocijacije, dok je zamenik predsednika opštine Preševo, Skender Destani, izjavio da je protiv etničkih zajednica. Riza Halimi, poslanik Narodne skupštine i predsednik Partije za demokratsko delovanje (PDD), nije prisustvovao sastanku.¹⁷

Predsednik Koordinacionog tela, Zoran Stanković, izjavio je da albansko stanovništvo iz te tri opštine nikada nije bilo predmet razgovora u Briselu o normalizaciji odnosa između Beograda i Prištine. Direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju Vlade Republike Srbije, Marko Đurić, izjavio je da srpske vlasti neće odgovarati na provokacije, nego će se baviti sprovođenjem zakona i ustava u zaštiti nacionalnih prava etničkih Albanaca.¹⁸

Šef Delegacije Evropske unije u Srbiji, Majkl Devenport, je naveo da je formiranje Zajednice srpskih opština na Kosovu rezultat dugotrajnih pregovora u okviru dijaloga između Beograda i Prištine. Nasuprot tome, iako je formiranje Asocijacije albanskih opština na jugu Srbije pravo vodećih političkih partija u Bujanovcu i Preševu, inicijativa nije proizašla iz razgovora s predstavnicima Evropske unije (EU).¹⁹

13. septembra 2015. godine, u Medveđi su održani prevremeni lokalni izbori²⁰ na kojima je 56 procenata stanovnika koji ispunjavaju uslove glasalo za 35 odborničkih mesta u Skupštini opštine. Koalicija Srpske napredne stranke (SNS), Socijalističke partije Srbije i Partije ujedinjenih penzionera osvojila je 22 mandata sa 60 odsto glasova; Grupa građana „Za Gornju Jablanicu” osvojila je 13 odsto glasova i pet odbornika; Demokratska partija Nagipa Arifija, predsednika opštine Bujanovac, osvojila je 14 odsto glasova i pet odbornika, a Partija za demokratsko delovanje i Demokratska unija Albanaca su osvojile devet odsto glasova i tri odbornika. Izbori su okončali desetomesečni politički prekid nakon iznenadne smrti Slobodana Draškovića, dugogodišnjeg predsednika opštine.

¹² Blic.rs [Istorijska poseta premijera Srbije Preševu](#) (15. juli 2015.);

¹³ [Asocijacija/Zajednica opština sa srpskom većinom na Kosovu – opšti principi/glavni elementi](#)

¹⁴ Balkaninsight.com [Srbija i Kosovo postižu ključne sporazume](#) (26. avgust 2015.);

¹⁵ Titulli.com [Preševska dolina zahteva „autonomiju“](#) (26. avgust 2015.);

¹⁶ Pravda.rs [Preševo Valley raises](#) (2. septembar 2015.);

¹⁷ Titulli.com [Albanci glasaju za uspostavljanje Asocijacije](#) (12. septembar 2015.);

¹⁸ Titulli.com [Nema paralela između severa Kosova i juga Srbije](#) (12. septembar 2015.); B92 [Etnički Albanci formiraju asocijaciju opština](#) (14. septembar 2015.);

¹⁹ Nspm.rs [Davenport: Zajednica albanskih opština je njihovo pravo](#) (16. septembar 2015.);

²⁰ Južnevesti.com [Medveđa: Pobeda koalicije SNS-SPS-PUPS](#); Blic.rs [Uspešni izbori u Medveđi](#); Studiob.rs [Završeni izbori u Medveđi](#) (14. septembar 2015.);

I Vitomir Mihajlović i Srđan Šain tvrde da su predsednici Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine (NSRNM).²¹ Preko pedeset odsto članova NSRNM, što je zakonska kvota za razrešenje predsednika NSNM, izabralo je Šaina za novog predsednika na sastanku održanom 2. septembra 2015. godine u Leskovcu. Inicijativa je pokrenuta nakon što je Mihajlović, koji je došao na tu funkciju u novembru 2014. godine nakon regularnih izbora u NSRNM, optužen da je svoje lične interese stavio ispred interesa NSRNM, što je odmah opovrgnuto. Tvrdeći da se procedure NSNM ne poštuju²², Mihajlović je zakazao ali nije prisustvovao redovnom sastanku NSRNM 12. septembra i time sprečio legitimno glasanje. Slučaj je tada prosleđen Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave.

Od početka godine do septembra, približno 90.000 raseljenih lica sa Bliskog istoka, iz Afrike i Azije ušlo je u Srbiju.²³ Kao deo odgovora, dva prihvatna centra su otvorena u opštini Preševo u julu i avgustu.²⁴

Krajem avgusta 2015. godine, makedonska vlada je zatvorila granice i proglasila vanredno stanje²⁵ nakon čega je u Srbiju ušlo oko 23.000 ljudi u samo dve nedelje, dok je u prethodnom periodu ulazilo oko 600 migranata dnevno.²⁶

Novi kamp u Miratovcu, Preševo, je stavljen u funkciju, ali je priliv daleko veći od njegovih kapaciteta od 500. Ljudima se pruža puna medicinska pomoć o Prihvatnom centru za izbeglice u Preševu i kampu u Miratovcu.²⁷

Ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanje, Aleksandar Vulin, posetio je nekoliko puta Prihvatni centar za izbeglice u Preševu i zatražio više pomoći od EU rekavši da problem izbeglica treba rešavati zajednički.²⁸ Zamenik šefa DEU, Oskar Benedikt, posetio je Preševo 19. avgusta 2015. godine i izjavio da EU izdvaja 3,2 miliona evra pored 150.000 evra za hitne slučajeve preko Crvenog krsta za hranu i sredstva za higijenu.²⁹ U međuvremenu su EU i vlada Švajcarske dostavile Centru pomoć u visini od 240.000 evra preko Evropskog PROGRES-a.

U akademskoj 2015/16. godini, na Odeljenje u Bujanovcu Ekonomskog fakulteta u Subotici, Univerziteta u Novom Sadu, upisalo se 106 studenata za tri raspoloživa programa: Marketing, Finansije, bankarstvo i osiguranje i Agroekonomija i agrobiznis. Ukupno 69 studenata će se finansirati iz budžeta, a 37 studenata će školovanje plaćati sami.

Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja ukinulo je odeljenja Ekonomskog i Pravnog fakulteta Niškog univerziteta u Medveđi, jer ove godine nisu dobili akreditaciju za rad.³⁰

Ekonomska

Koordinaciono telo pruža pomoć malim i srednjim preduzećima i poljoprivrednim zadrugama sufinansiranjem do 70% nabavke opreme i mašina. Odabrani projekti koji imaju tendenciju rasta i

²¹ RTS [Jedan nacionalni savet, dva predsednika](#) (3. septembar 2015.);

²² Telegraf.rs [Sednica u Leskovcu nelegitimna](#) (3. septembar 2015.);

²³ Reuters [Brodom i autobusom, balkanske države prosleđuju migrante](#), (3. septembar 2015.);

²⁴ Tanjug [Oko 4000 migranata u Preševu, pravi se dodatni kamp](#) (3. septembar 2015.);

²⁵ Blic.rs [Dramatični proboj iz Makedonije](#) (21. avgust 2015.);

²⁶ Reuters [Brodom i autobusom, balkanske države prosleđuju migrante](#), (3. septembar 2015.);

²⁷ Blic.rs [Dramatični proboj iz Makedonije](#) (20. avgust 2015.);

²⁸ Jugmedia.rs [Vulin: Migranti zajednički problem](#) (26. avgust 2015.);

²⁹ Danas.rs [Oskar Benedikt: za zbrinjavanje izbeglica 3,2 miliona evra](#); (19. avgust 2015.);

³⁰ Jugmedia.rs [Ukidaju se odeljenja Pravnog i Ekonomskog fakulteta u Medveđi](#) (16. jun 2015.);

mogućnosti novog zapošljavanja imaju pristup sredstvima u iznosu od 18.090.750 RSD, 20.502.850 RSD i 9.648.400 RSD u Bujanovcu, Preševu, odnosno Medveđi.³¹

Prema Republičkom zavodu za statistiku, prosečna zarada u opštinama na jugu Srbije iznosi 33.935 RSD, što je znatno manje od republičkog proseka od 45.583 RSD.³²

27. avgusta 2015. godine, predsednik Vlade Srbije, Aleksandar Vučić, je na samitu zemalja Zapadnog Balkana u Beču izjavio da je izgradnja autoputa Niš – Priština – Drač jedan od najvažnijih projekata predstavljenih na skupu. Predviđeno je da se izgradnjom 77 kilometara dugog puta poveže Koridor 10 i Koridor 8 i time međusobno poveže region. Vučić je izjavio da je Vlada spremna da izdvoji 350 miliona evra od predviđenih 600-650 miliona evra potrebnih za izgradnju dela autoputa u Srbiji, a preostala sredstva će zatražiti od EU.³³

Od januara do juna 2015. godine, preduzeća iz Topličkog okruga su izvezla robe u vrednosti od 61.721.422 USD, što predstavlja suficit od 16.708.981 USD. Najveći izvoznik u Topličkom okrugu u prvih šest meseci bila je kompanija „Leoni” iz Prokuplja, koja je izvezla robe u vrednosti od 49.136.482 USD, a uvezla robe u vrednosti od 38.453.042 USD.³⁴

Surdulica je među pet lokalnih samouprava (LSU) u Srbiji koja je hvaljena zbog svoje uspešne prekogranične saradnje preko Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA). U poslednjih sedam godina, Surdulica je, u saradnji s bugarskim LSU, dobila preko pet miliona evra za realizaciju preko 20 projekata za unapređenje života građana.³⁵

Bezbednosna

Žandarmerija je uklonila spomen-ploču iz sela Lučane kod Bujanovca, naseljenog uglavnom Albancima, u dvorište crkve „Sveti Jovan” u Bujanovačkoj Banji. Spomenik je podignut 2012. godine i lokalno stanovništvo ga je smatralo provokacijom jer je postavljen u čast 20 srpskih policajaca koji su poginuli za vreme oružanog sukoba s takozvanom Oslobođilačkom vojskom Preševa, Medveđe i Bujanovca (UCPMB). Predsednik opštine Bujanovac, Nagip Arifi, ocenio je da je to pozitivan potez ka smirivanju tenzija u južnoj Srbiji.³⁶

18. septembra 2015. godine, Udruženje ratnih veterana Oslobođilačke vojske Preševa organizovalo je protest protiv diskriminacije Albanaca od strane Vlade Srbije. Protest, na kojem se okupilo oko 200 ljudi, podržali su lokalna Građanska inicijativa i Humanitarni fond. Protestanti su se okupili ispred zgrade opštine u Preševu protestujući protiv sadašnje lokalne vlasti, a naročito protiv predsednika opštine Ragmija Mustafe jer je predsedniku Vlade Aleksandru Vučiću uručio zahvalnicu prilikom njegove posete tom kraju u julu 2015. godine.³⁷

³¹ Juznevesti.rs [Država pomaže privrednike sa juga Srbije](#) (09. juli 2015.);

³² Blic.rs [Zarada u na jugu Srbije i dalje ispod republičkog proseka](#) (jul 2015.);

³³ Rtv.rs [Početak radova na deonici Niš-Merdare pre kraja 2016; Regionalni autoput ključni projekat](#) (27. avgust 2015.);

³⁴ Jugmedia.rs [„Leoni” najveći izvoznik u Toplici](#) (15. avgust 2015.);

³⁵ Rts.rs [IPA projekti za bolji život u Surdulici](#) (4. avgust 2015.);

³⁶ Akter.co.rs [Policija uklonila spomen-ploču](#); Politika.rs [Žandarmerija uklonila spomenik iz Lučana](#) (5. juli 2015.);

³⁷ Akter.co.rs [Protest u Preševu](#) (18. septembar 2014);

Dešavanja u jugozapadnoj Srbiji

Politička

Skupština Novog Pazara usvojila je rezoluciju o Srebrenici i 11. juli proglasila Danom sećanja na žrtve genocida u Srebrenici.³⁸ Tom prilikom, SDA je Narodnoj skupštini Srbije uputila nacrt rezolucije o genocidu u Srebrenici koji je usvojilo Bošnjačko nacionalno vijeće (BNV).

Tvrđnju Srpske akademije nauka i umetnosti (SANU) da bošnjački jezik ne postoji oštro su kritikovale bošnjačke institucije i pojedinci.³⁹ Potpredsednik BNV izrazio je svoje nezadovoljstvo izjašnjavanjem lokalnih učenika i njihovih roditelja o zvaničnom jeziku u lokalnim školama. Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Srđan Verbić, naredio je da se do kraja septembra u svim školama dodatno utvrdi gde postupak nije bio zadovoljavajući ili gde se nije ni sproveo.⁴⁰ Prema BNV, prošle godine je nastavu na bošnjačkom jeziku pohađalo 8.343 učenika u 333 odeljenja u 33 različite škole, dok će ove godine taj broj biti povećan za 150.

Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru, koji je osnovao muftija Muamer Zukorlić, dobio je akreditaciju za rad svog Filološkog fakulteta.⁴¹

Prema Agenciji za privatizaciju, konzorcijum lokalnih preduzetnika Novog Pazara, na čijem je čelu direktor regionalne TV, koji je lojalan lokalnoj vladajućoj koaliciji, kupio je regionalnu TV Novi Pazar za 89.350 evra povećanjem početne cene ponude za tri evra.⁴²

Iako je jug Srbije trenutno pod snažnim naletom migranata sa Bliskog istoka i Azije, Centri za tražioce azila u Sjenici i Tutinu nisu zabeležili mnogo dolazaka. Međutim, Komesarijat za izbeglice i migracije očekuje da će niže temperature i povećan priliv migranata dovesti do dužeg zadržavanja u Tutinu i Sjenici i povećao je kapacitet svake institucije za 50 osoba, tako da se u svako prihvatilište može smestiti 200 ljudi.

Grad Novi Pazar je dodelio više od 25.000 evra za 14 organizacija civilnog društva (OCD) za realizaciju njihovih projekata ove godine. Najveći grant iznosi nešto više od 5.000 evra, dok je većina primila do dve hiljade evra.⁴³

Šef misije OEBS-a u Srbiji, Peter Burkhard, izjavio je da je Sandžak veoma važan ali zanemaren region. On je istakao da trenutne aktivnosti OEBS-a imaju za cilj jačanje sigurnosti grada, jer zaštita građana ne zavisi samo od policijskog sistema, nego je to takođe pitanje bezbednosti saobraćaja, životne sredine i jakog zdravstvenog sistema.⁴⁴

Ekonomska

Prosečna zarada u opštinama **jugozapadne Srbije** iznosi 33.935 RSD i znatno je niža od republičkog proseka od 45.583 RSD.⁴⁵

Italijanska kompanija „Moda Campania” otvorila je novu fabriku tekstila u selu Bele Vode nedaleko od Novog Pazara. Očekuje se da će se do kraja 2018. godine početna investicija od 750.000 evra povećati na ukupno 3,5 miliona evra. Iako trenutno zapošljava 50 radnika, očekuje se da taj broj

³⁸ Radiostoplus.com [Skupština Novog Pazara usvojila odluku o Srebrenici](#) (06. juli 2015.)

³⁹ Radiostoplus.com [Reakcije na stav SANU o bosanskom jeziku](#) (1. septembar 2015.)

⁴⁰ Radiostoplus.com [Izjašnjavanje za nastavu na bosanskom do kraja septembra](#) (31. avgust 2015.)

⁴¹ news.uninp.edu.rs [Akreditacija fakulteta](#) (26 Jun 2015.)

⁴² Radiostoplus.com [Prodata RTV Novi Pazar](#) (14. avgust 2015.)

⁴³ Radiostoplus.com [Podržani projekti NVO](#) (3 June 2015.)

⁴⁴ Radiostoplus.com [OEBS Sandžak važan, ali zanemaren](#) (23. septembar 2015.)

⁴⁵ Radio Sto Plus (2015.), [Blagi porast prosečnih zarada](#) (2. septembar 2015.)

postepeno dostigne 330 zaposlenih do kraja 2017. godine. Kompanija nije dobila nikakve subvencije od države i orijentisaće se na izvoz proizvedene robe.⁴⁶

Dugotrajni pregovori s finskom kompanijom za proizvodnju traktora „SISU Auto” o privatizaciji fabrike traktora FAP ponovo su odloženi nakon što nije došlo do zaključivanja ugovora do krajnjeg roka u septembru 2015. godine.⁴⁷ Nedavno su Vlada i predsednik Srbije objavili nove potencijalne partnere FAP-a – češku kompaniju Tatra i kinesku Shaanxi Automobil Group, navodeći kao razlog teške pregovore sa SISU Autom.

Republička direkcija za imovinu Republike Srbije potpisala je ugovor s lokalnom upravom⁴⁸ kojim se vlasništvo nad pogonom FAP-a prenosi na opštinu Priboj. Zemljište, kojim upravlja novoformirano Javno preduzeće „Industrijski parkovi”, je u potpunosti legalizovano za pretvaranje u industrijsku zonu. Vlada se saglasila da za to zemljište opremi odgovarajućom infrastrukturom da bi se naknadno iznajmljivala zainteresiranim preduzećima.

Napredak u ostvarivanju ciljeva

U ovom periodu postignut je veliki napredak uprkos letu. Od 29 programskih aktivnosti, 23 ili 79% je napredovalo u skladu sa inicijalnim planom, a 3 ili 10% napreduje uz malo zakašnjenje koje je pod kontrolom.⁴⁹ Sa završetkom evaluacije podnesenih prijava u odgovoru na Pozive za dostavljanje predloga (PdP) za uvođenje i razvoj geografskih informacionih sistema (GIS) i za podršku ženskom preduzetništvu pomoću grantova za pokretanje biznisa, ukupan broj sprovedenih poziva Evropskog PROGRES-a je osam.

⁴⁶ Radiostopplus.com [Otvorena fabrika Moda kampanja](#) (14. septembar 2015.)

⁴⁷ Danas.rs [Novi partneri za FAP](#) (2. septembar 2015.)

⁴⁸ Priboj033.com [Deo kompleksa FAP dat Priboju](#) (2. septembar 2015.)

⁴⁹ Pregled rezultata Evropskog PROGRES-a u odnosu na indikatore u matrici logičkog okvira nalazi se u Aneksu 6 koji je sastavni deo ovog Izveštaja

Status poziva za podnošenje projekata Evropskog PROGRESa

Pozivi za predloge projekata	Prijava	Opština	Odobreno projekata	Odobreno sredstava
Podrška projekata u partnerstvu OCD i LSU, kroz Fond za učešće građana	77	32	20	397.765 evra
Izrade glavnih projekata infrastrukture	53	28	40	538.000 evra
Unapređenje evidencije poreskih obveznika	30	30	16	154.429 evra
Podrška klasterima za inovacije i zajednički pristup tržištu	9	n/a	5	169.692 evra
Pružanje tehničke pomoći za izradu planova kapitalnih investicija (PKI) i programskih budžeta (PB)	15	15	15	Tehnička podrška
Razvoj planova detaljne regulacije	24	24	21	297.608 evra
Podrška ženskom preduzetništvu	134	27	očekuje se odluka UO	očekuje se odluka UO
Razvoj Geografskog informacionog sistema	28	32	očekuje se odluka UO	očekuje se odluka UO
Prosek	46	27 (80%)	-	-

Osim toga, na julskoj sednici UOP odobrena je 21 prijava za plansku dokumentaciju⁵⁰, što će ukupan broj grantova popeti na 103.

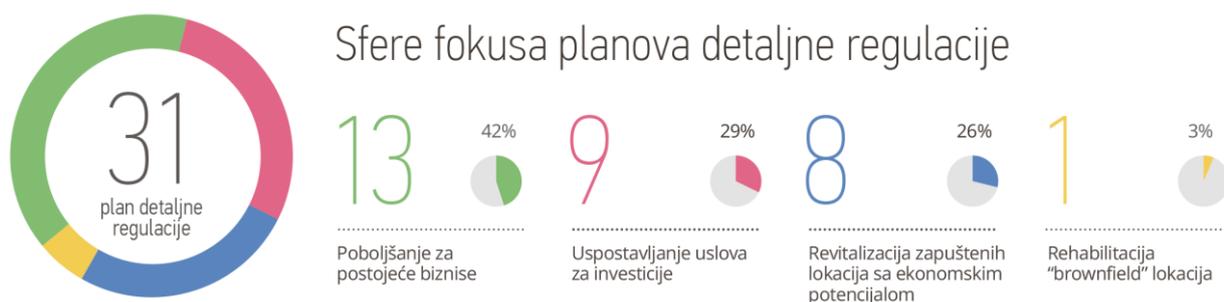
Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje obezbeđivanjem novih ili poboljšanjem/eliminacijom postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

⁵⁰ UOP Evropskog PROGRES-a je odobrio finansiranje 21 zahteva sa 31 DRP. Ako sredstva budu na raspolaganju, UOP je podržao finansiranje dodatna dva zahteva sa četiri DRP.

Sledeća dešavanja demonstriraju početne efekte napora Programa za jačanje lokalnog upravljanja. Prvo, potvrđeno je da je 16 grantova za unapređenje lokalnih registara poreskih obveznika do sada dovelo do registracije od preko 14.000 novih poreskih obveznika⁵¹. Najnoviji podaci pokazuju da će se broj poreskih obveznika povećati u većini korisničkih LSU 17% u proseku, dok u nekim slučajevima povećanje može dostići čak i 30% (npr. u Gadžinom Hanu, Bosilegradu, Preševu i Vladičinom Hanu).

Svaki od 31 detaljnog regulacionog plana (DRP)⁵², koji će se izraditi, ima mogućnost da podstakne ekonomski rast: trinaest DRP će doprineti unapređenju uslova rada u postojećim preduzećima; devet uspostavljanju uslova za investicije; jedan stvaranju uslova za sanaciju napuštenih/braunfield lokacija i osam revitalizaciji zapuštenih područja i aktiviranju njihovih ekonomskih potencijala.

Rezultat 1

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

U okviru rada na konkurentnosti i poslovnom ambijentu, izdvajaju se dva rezultata. Završetkom izgradnje i opremanja zgrade za Odeljenje u Bujanovcu Ekonomskog fakulteta u Subotici stvaraju se uslovi za 400 sadašnjih studenata, od kojih su približno polovina Albanci a polovina Srbi, ali i za buduće generacije da stiču visoko obrazovanje u zgradi koja obezbeđuje visoke obrazovne standarde, ne samo za to područje već i za celu Srbiju. Time se označava završetak prioritnog projekta Vlade Srbije za jug zemlje koji ima potencijal da doprinese integraciji albanske manjine i izgradnji poverenja, ali i da ponudi bolju dugoročnu ekonomsku perspektivu mladima i čitavom području kroz unapređeni pristup visokom obrazovanju.

Što se tiče evaluacije rezultata prijava za grantove za započinjanje posla u oblasti ženskog preduzetništva, realno je očekivati da će se ispuniti cilj da se osnuje najmanje 40 novih firmi u vlasništvu žena koje će obezbediti posao za najmanje 80 ljudi.

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

Prva tri projekta kroz Fond za učešće građana su završena: projekat iz Raške, koji je realizovalo Udruženje za pomoć licima sa posebnim potrebama, uspešno je završen i privremeno je zaposlio

⁵¹ Pregled trenutnih rezultata projekata za unapređenje registara poreskih obveznika nalazi se u Aneksu I, Prilog 1.1.

⁵² Lista detaljnih regulacionih planova nalazi se u Aneksu I, prilog 1.1

sedam osoba sa invaliditetom na javnim radovima za proizvodnju suvenira i predmeta od drveta na period od šest meseci; deset nezaposlenih lica iz Bosilegrada, iz ugroženih zajednica, uključujući dva Roma, je dobilo opremu i košnice da započnu sopstveni posao na proizvodnji.

Dnevni centar „Sunce” za decu sa invaliditetom iz Ivanjice, koji vodi Društvo za cerebralnu paralizu, će proširiti usluge prevoza za 30% pošto nabave vozilo. U okviru istog projekta, primalac bespovratne pomoći je obučio 18 osoba za pružanje pomoći deci sa invaliditetom. Zapošljavanje ovih obučanih lica je realno jer je opština Ivanjica objavila potrebu za 14 osoba tog profila. Osim toga, potpisan je jednogodišnji ugovor sa Zdravstvenim centrom iz Ivanjice za obezbeđenje govorne terapije. Usluge se pružaju na logopedskom uređaju koji je doniran Društvu preko prethodnog Programa EU PROGRES-a, a pošto je ovo jedina logopedska služba u regionu, koristiće je korisnici iz četiri susedne opštine.

Trideset starih lica iz šest udaljenih sela u Babušnici dobilo je kućnu negu koju im obezbeđuju tri angažovane nezaposlene žene kao njihove domaćice. Ukupno, deset lica je prošlo akreditovanu obuku i dobilo sertifikate za pružanje usluga pomoći u kući, dok su tri žene koje su na obuci bile najuspešnije i koje su najugroženije dobile posao.

Rezultat 4

Efekti pristupanja Srbije European programu saopšteni javnosti

Aktivnosti komunikacije Evropskog PROGRES-a su dovele do skoro sto pozitivnih izveštaja u medijima o aktivnostima Programa. Od početka Evropskog PROGRES-a zabeleženo je ukupno 678 izveštaja u medijima.

Broj izveštaja u medijima

678

Pozitivnih medijskih
izveštaja o Programu

93

Izveštaja u periodu koji je obuhvaćen
Kvartalnim izveštajem

Aktivnosti i postignuti rezultati

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje obezbeđivanjem novih ili poboljšanjem/eliminacijom postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

1.1 Podrška opštinama da razvijaju sopstvene kapacitete za planiranje i realizuju kapitalne investicije

Evropski PROGRES je organizovao 12 radionica na terenu za pomoć u izradi PB i PKI⁵³, četiri svakog meseca, u kojima su učestvovali predstavnici iz svih 15 opštinskih uprava i lokalnih javnih komunalnih preduzeća. Radionicama je prisustvovalo ukupno 322 lica, od kojih su 144 ili 44% bile žene. Ocena radionica je bila vrlo pozitivna jer ih je 295 (91%) polaznika ocenilo kao: odlično ili vrlo dobro, a ukupna ocena je bila 4,85 (na skali od jedan do pet, gde je pet: odlično).⁵⁴

Ključni događaji obuhvataju: definiciju kriterijuma za projekte kapitalnih investicija (kao što je njihova vrednost, trajanje ili obim) i njihovo odobrenje od strane skupština u svakoj od 15 korisničkih LSU i analiza i revidiranje finansijskih planova lokalnih budžetskih korisnika. Da bi se prevazišlo zakasnelo dostavljanje uputstava za pripremu lokalnih budžeta od strane Ministarstva finansija, Evropski PROGRES pruža tehničku pomoć na bazi prethodne fiskalne strategije i evidentiranih kretanja i odobriće pristup, ako bude potrebno.

Realizacija bespovratne pomoći za unapređenje registara poreskih obveznika u 16 LSU je u toku i počinje da daje prve rezultate. Kod pet grantova je dodat aneks da bi se produžio rok za registraciju (novih) poreskih obveznika⁵⁵ i očekuje se da će isto uraditi u još pet projekata u narednom periodu.⁵⁶

1.2 Pomoć opštinama u stvaranju urbanističkih uslova za razvoj infrastrukture

Početkom jula, UOP je putem elektronskog glasanja odobrio finansiranje 21 prijave za izradu 31 detaljnog regulacionog plana (DRP)⁵⁷. Ukupna vrednost predloga iznosi 395.011 evra, od kojih će se 297.608 evra ili 75% obezbediti preko Evropskog PROGRES-a. Program je dodelio 20 grantova, a potpisivanje ugovora s Brusom je u toku, jer ta opština mora da otkaže javnu nabavku za DRP koja je započeta pre odobrenja sredstava.

Poziv za dostavljanje predloga (konkurs) za uvođenje geografskog informacionog sistema (GIS)⁵⁸ je bio otvoren od 26. maja do 13. avgusta 2015. godine. Zainteresovanost LSU je bila velika: 32 opštine su odgovorile na poziv od kojih su njih 24 dostavile pojedinačne prijave, dok je osam opština uradilo četiri partnerska predloga (svaki je obuhvatao vodeću LSU i jednu partnersku). Ukupna vrednost dostavljenih predloga je 2.952.749 evra, od kojih se 2.569.533 evra (87%) traži od Evropskog PROGRES-a.

⁵³ Domaćini tih dvanaest radionica su bili: Bela Palanka, Medveđa, Sjenica i Vranje u julu; Bujanovac, Vlasotince, Nova Varoš i Merošina u avgustu; Novi Pazar, Preševo, Blace i Aleksinac u septembru

⁵⁴ Izveštaji o evaluaciji se mogu dobiti od Evropskog PROGRES-a

⁵⁵ Tutin, Bujanovac, Ivanjica, Trgovište i Preševo su potpisali Izmene i dopune Ugovora o bespovratnoj pomoći radi produženja perioda implementacije

⁵⁶ Ugovori o bespovratnoj pomoći sa Crnom Travom, Belom Palankom, Babušnicom, Aleksincem i Gadžinim Hanom su prvobitno planirani tako da se završe 2015.g. ali se moraju produžiti za 3-5 meseci

⁵⁷ UOP Evropskog PROGRES-a je odobrio finansiranje 21 zahteva sa 31 DRP. Ako sredstva budu na raspolaganju, UOP je podržao finansiranje dodatna dva zahteva sa četiri DRP

⁵⁸ [Konkurs za uvođenje i razvoj geografskog informacionog sistema](#)

Sprovedena je evaluacija i preliminarni rezultati pokazuju da će indikativna sredstva od milion evra dodeljena za ovaj Poziv za predloge biti dovoljna za podršku 11 najboljih prijava (koje uključuju 12 opština). Preporuke za finansiranje predloga za GIS će se predstaviti na sednici UOP koja je predviđena za početak oktobra 2015. godine.

1.3 Tehnička pomoć opštinama da unaprede procedure i procese ugovaranja, upravljanja ugovorima, praćenja i evaluacije infrastrukturnih projekata

U avgustu 2015. godine, organizovane su dve sesije o modalitetima ugovora Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC) za 101 učesnika, od kojih su 40 bile žene (39,6%) iz sve 34 LSU. Ove dve obuke obuhvataju Modul 2 koji se bavi upravljanjem potraživanjima i rešavanjem sporova po ugovorima FIDIC-a.

1.4 Podrška opštinama da ojačaju svoje kapacitete za dobro upravljanje i pokrenu strukturne reforme upravljanja

Završena je Procena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. Metodologija je sadržala 125 indikatora i obuhvatala pet principa dobrog upravljanja (odgovornost, transparentnost, efikasnost, učešće i nediskriminaciju).⁵⁹ Rezultati procene pružaju ulazne podatke za izradu planova za reformu lokalnog upravljanja koja će se sprovoditi u najmanje pet korisničkih LSU.

Memorandum o razumevanju za intervencije dobrog upravljanja u LSU je završen i dostavljen predsednicima opština na razmatranje. Do kraja septembra, 20 opština je potvrdilo da su zainteresovane za potpisivanje MoR. Evropski PROGRES će organizovati ceremoniju potpisivanja MoR i objaviti planove za reforme upravljanja u novembru 2015. godine.

Urađen je plan obuke za osoblje budućih opštinskih Centara za dobro upravljanje. Plan obuhvata šest trodnevni kursa, a svih pet principa DU će biti predstavljeni kroz interaktivni rad i vežbe. Prva radionica o odgovornosti zakazana je za kraj novembra.

U septembru je organizovana švajcarska misija podrške, kada je dogovoren plan za aktivnosti DU za IV kvartal 2015. godine. U nastojanju da razmotri preporuke pružalaca podrške u toku majske misije, Evropski PROGRES je započeo reorganizaciju tima za DU da bi omogućio svojim ključnim članovima da se usredsrede na strateška pitanja i prenos znanja o dobrom upravljanju lokalnim samoupravama.

1.5 Institucionalni razvoj lokalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost

Prilagođeni planovi za jačanje 21 lokalnog mehanizma rodne ravnopravnosti (MRR) malih kapaciteta urađeni su na bazi Procene institucionalnih kapaciteta MRR u 34 LSU. Podrška će biti usmerena na prikupljanje potrebnih podataka o položaju žena koji se mogu koristiti za formulisanje politike zasnovane na dokazima⁶⁰.

Aktivnosti jačanja MRR takođe obuhvataju: ponovno razmatranje lokalnog pravnog okvira (npr, MRR u Beloj Palanci) i restrukturiranje postojećih tela kako bi imala bolju rodnu ravnopravnost (npr. MRR u u Žitorađi); zastupanje interesa koje za rezultat ima bolji status i funkcionisanje MRR u Svrlijgu (članovi MRR nisu iz lokalne uprave), u Bosilegradu (uspostavljanje MRR kao stalnog tela) i Doljevcu (izmena sastava MRR radi uključivanja aktivnijih lica).

Od 13 LSU koje nemaju Lokalni akcioni plan rodne ravnopravnosti: Aleksinac i Crna Trava su usvojile plan u avgustu i septembru; sedam opština je od Agencije UN za rodnu ravnopravnost *UN Women*

⁵⁹ Konačni izveštaj o proceni upravljanja na lokalnom nivou –Aneksu I, Prilog 1.3

⁶⁰ Planovi izgradnje kapaciteta za razvoj 21 lokalnog MRR su dati u Aneksu I, Prilog 1.5

dobilo stručnu pomoć i rade na izradi LAP; Bujanovac i Brus su izradile LAP bez pomoći UN Women; samo Doljevac nije ostvario napredak niti je započeo izradu plana. Međutim, očekuje se da preostale opštine usvoje LAP do kraja 2015. godine.

21 opština je usvojila Evropsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnom nivou. Od preostalih 13 opština, u šest opština⁶¹ odluke su u postupku usvajanja. Pet opština⁶² trenutno izrađuju odluke, dok u Medveđi i Doljevcu do sada nema nikakvog napretka.

UN Women će organizovati ceremoniju potpisivanja Evropske povelje početkom decembra. kada će svakoj od 34 opštine biti dodeljene plakete za dosadašnji doprinos i učešće u ostvarivanju principa i politika rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou.

Javni poziv za pružanje podrške lokalnim MRR u formi malih grantova će biti objavljen u 2016. godini, posle lokalnih izbora.

1.6 Jačanje kapaciteta i razvoj veština zagovaranja rodne ravnopravnosti zaposlenih u LSU

Ova aktivnost se planira u 2016. godini u periodu posle lokalnih izbora.

1.7 Rodno osetljivo budžetiranje

UN Women, partner u sprovođenju ove aktivnosti, je pružao tehničku pomoć za uvođenje rodno osetljivog budžetiranja u deset LSU. Rezultati uključuju izradu Smernica za rodno osetljive konsultacije o budžetskim prioritetima⁶³, koje, između ostalog, daju instrumente za jačanje učešća građana u definisanju rodno odgovornog budžeta i preispitivanje da li su potrebe žena i devojaka na odgovarajući način odslikane u budžetu⁶⁴.

Osam opština radi na finalizaciji predloga o rodno odgovornom budžetiranju (ROB) za budžet za 2016. godinu. MRR iz Vlasotinca i Bujanovca nisu učestvovali u obuci i nisu redovno dostavljali tražene povratne informacije UN Women-u. Program će pružiti dodatnu podršku tim MRR ako ponovo potvrde zainteresovanost i posvećenost.

Uz pomoć UN Women, Odbor za unapređenje rodne ravnopravnosti iz Priboja organizovao je u septembru okrugli sto radi dijaloga o izradi lokalnih budžeta i naročito o primeni metodologije ROB.

Individualno mentorstvo i zagovaranje interesa radi unapređenja inicijativa za ROB će se nastaviti u oktobru. Pregled rezultata aktivnosti u oblasti rodne ravnopravnosti nalazi se u Aneksu I, Prilog 1.4.

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga

2.1. Tehnička pomoć LSU da unaprede podsticajni poslovni ambijent

UOP na svom sastanku u julu nije odobrio predlog za pružanje pomoći LSU za primenu sistema elektronskog izdavanja građevinskih dozvola koji je razvila Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski

⁶¹ Bujanovac, Vranje, Svrlijig, Bela Palanka, Blace, Trgoviste

⁶² Crna Trava, Brus, Gadžin Han, Babušnica, Merosina

⁶³ Complementarity to the Manual for Participative Budgeting that was developed under EU PROGRES was ensured

⁶⁴ Smernice za rodno odgovorno budžetiranje su date u Aneksu I, Prilozi 2.6 i 2.7

razvoj (NALED) čiji je pokrovitelj Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSI). Program je promenio pristup i, u saradnji sa MGSI, će ponovo potvrditi značaj aktivnosti i izraditi Opis poslova i zadataka za izbor implementacione organizacije konkurentskim postupkom.

Program je (ponovo) počeo rad na ažuriranju osnovnih podataka o konkurentnosti. Rad je obuhvatio: smanjenje i racionalizaciju broja pokazatelja potrebnih za izračunavanje indeksa konkurentnosti opština od oko 2.500 na manje od 1.200 i izradu koncepta za reviziju web portala Konkurentnost da bi taj instrument bio pogodniji za korisnike, funkcionalniji i efikasniji. Stalne aktivnosti koje treba da omoguće Programu da ažurira podatke o konkurentnosti počće u novembru 2016. godine.

2.2. Podrška pripremi tehničke dokumentacije i tenderskih paketa za dva odabrana međuopštinska i najmanje 35 lokalnih projekata ekonomske i društvene infrastrukture

Realizacija 40 grantova za izradu glavnih projekata je u toku. Sve LSU su uplatile svoja sredstva za sufinansiranje. Do kraja septembra, završeno je 11 javnih nabavki i potpisani ugovori za izradu projekata; objavljena su 22 tendera za pružanje projektnih usluga; sedam opština još uvek radi na izradi tenderske dokumentacije. I pored postignutog napretka, Program je registrovao i kašnjenja u realizaciji 15 grantova. Glavni uzroci kašnjenja su: izmena Zakona o javnim nabavkama koji je stupio na snagu 12. avgusta 2015. godine i kojim su uvedene izmene postupka nabavke; nekoliko LSU je po prvi put objavilo tendere za tehničku dokumentaciju od kad je usvojen novi Zakon o planiranju i izgradnji, pa je zbog toga priprema trajala duže od planiranog; otvaranje računa za bespovratnu pomoć i transfer sredstava za sufinansiranje završeno je početkom avgusta 2015. godine, što je dva maseca kasnije od planiranog.⁶⁵

Program je u dokumentu Fokusiranje na relevantnost, rezultate i potencijalni uticaj⁶⁶ predložio preusmeravanje preostalih sredstava sa ove aktivnosti na projekte vezane za umanjeње rizika od katastrofa i obnovu. Dokument je dostavljen UOP početkom septembra i, pošto nije bilo primedbi, Evropski PROGRES će razviti projekte u skladu s ovom preporukom.

Grant za podršku radu Zajedničkog tehničkog sekretarijata Instrumenta za pretpristupnu pomoć Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora, ra je završen 31. Jula 2015, i u tom periodu je pokrenut treći Poziv za dostavljanje predloga (PdP) kao najvažnija aktivnost. Dostavljena je 141 prijava u odgovoru na ovaj PdP, što je više u odnosu na pozive iz 2009 i 2011 na koje su dostavljena 56 odnosno 102 predloga. Povećanje broja predloga je pokazatelj povećanih kapaciteta LSU za upravljanje projektima.

2.3 Finansijska i tehnička podrška sprovođenju najmanje dva projekta koja doprinose društveno-ekonomskom razvoju (od kojih će bar po jedan sprovesti Program i CFCU)

Izgradnja i isporuka opreme za zgradu Odeljenja u Bujanovcu Ekonomskog fakulteta iz Subotice su završeni u ugovorenom roku. Tehnički prijem radova je u toku, a upotrebna dozvola treba da se izda do sredine oktobra 2015. godine.

Ukupna vrednost ovog projekta bila je 121.079.635 dinara: EU i Vlada Švajcarske su, preko Programa, obezbedile 96.141.639 dinara, Koordinaciono telo je izdvojilo 20 miliona dinara i Bujanovac 4.937.996 dinara. Zgrada će biti spremna da primi prve studente u oktobru.

Na sastanku u julu, UOP je u načelu odobrio projekte završetka novog bloka u Opštoj bolnici u Vranju i izgradnje Urgentnog centra u Novom Pazaru. Ukoliko se odobre, projekti će se ugovoriti preko Sektora za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU pri Ministarstvu finansija (CFCU), dok

⁶⁵ Ovaj problem sa prenosom donatorskih sredstava i opštinskih resursa je pokrenuto kod Ministarstva finansija. Još uvek nije izdato zvanično mišljenje.

⁶⁶ Ovaj dokument je dat u Aneksu V, Prilog 5.4

će Evropski PROGRES obezbediti tehničku pomoć za pripremu tendera koji CFCU treba da objavi krajem januara/početak februara 2016. godine.

Trenutno Program obezbeđuje tehničku pomoć u saradnji sa SEIO i CFCU, Ministarstvom zdravlja, bolnicom u Vranju i Novim Pazarom na izradi kompletnih predloga projekata koji će UOP razmotriti na sastanku u oktobru.

U avgustu 2015. godine, CFCU je dostavio nacrt Opisa poslova i zadataka o ulozi Evropskog PROGRES-a u realizaciji infrastrukturnih projekata. Dokumenta su u postupku razmatranja i biće pripremljena u oktobru 2015. godine od strane SEIO, CFCU i donatora, da bi se omogućilo nesmetano obezbeđenje tehničke pomoći korisničkim LSU, CFCU i SEIO.

2.4 Tehnička pomoć sprovođenju sporazuma o bespovratnoj pomoći za lokalne infrastrukturne projekte

Komisija za evaluaciju CFCU započela je evaluaciju koncepata lokalnih infrastrukturnih projekata u avgustu 2015. godine, ali rezultati još nisu objavljeni. To je proizrokovalo još dva meseca zakašnjenja kod ove aktivnosti i moguće je da se potpisivanje ugovora o bespovratnoj pomoći, koje je bilo planirano za juni 2016. godine, odloži do druge polovine 2016. godine. Imajući na umu trajanje daljih koraka u realizaciji programa bespovratne pomoći, sprovođenje lokalnih infrastrukturnih projekata će verovatno ući u 2018. godinu, što je nakon datuma završetka Evropskog PROGRES-a.⁶⁷

2.5 Podržati opštine u razvoju lokalnih politika i/ili administrativnih propisa

Program je CFCU-u predstavio metodologiju za „povezivanje DU sa infrastrukturnim projektima” i izrazio zabrinutost u pogledu produženog roka za realizaciju lokalne infrastrukture.

U septembru je Program takođe organizovao sastanak sa švajcarskim pružaocima podrške i CFCU, što je bila prilika za unapređenje uzajamnog razumevanja u vezi sa okvirom za program bespovratne pomoći za lokalnu infrastrukturu i mogućnosti uvođenja elementa DU u njenu realizaciju.

2.6 Razvoj politika i/ili administrativnih propisa vezanih za vertikalnu koordinaciju između Vlade i lokalnih samouprava u saradnji sa resornim ministarstvima i zainteresovanim stranama

Program je, u konsultaciji sa Stalnom konferencijom gradova i opština (SKGO) i Timom za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (SIPRU), izradio plan organizacije dve inicijalne radionice o vertikalnoj dimenziji DU: prva je predviđena za 22. i 23. oktobar i baviće se primenljivošću okvira politike zaštite životne sredine⁶⁸; druga radionica se planira za kraj januara i baviće se sprovođenjem politika socijalne zaštite.

Evropski PROGRES se sastao i sa predstavnicima Republičkog sekretarijata za javne politike u cilju uključivanja ove republičke institucije u vertikalnu dimenziju aktivnosti DU. Sekretarijat je pozitivno ocenio pristup Evropskog PROGRES-a pošto oni imaju potrebu da uspostave saradnju sa LSU u vezi sa pilotiranjem njihovih metodologija i koncepata.

2.7 Podrška formiranju najmanje dva JPP za eksploataciju zemljišta ili objekata u vlasništvu LSU

Evropski PROGRES je najpre održao tri sesije u cilju jačanja svesti viših opštinskih funkcionera o okviru politike i konceptima javno-privatnog partnerstva (JPP). Na sesijama je bilo 79 učesnika (od

⁶⁷ Ova dešavanja su takođe obuhvaćena u Odeljku o rizicima i problemima ovog Izveštaja.

⁶⁸ Nacrt programa za prvu radionicu je datu u Aneksu II, Prilog 2.1

kojih su 27 ili 34% bile žene) iz svih 34 LSU, uključujući šest predsednika opština i 25 zamenika predsednika opština.

Isto tako, Program je organizovao tri dvodnevne obuke o JPP sa 24 LSU koje je predstavljalo 57 učesnika (17 ili 29% su bile žene)⁶⁹. Na radionicama je identifikovano 20 projekata koji mogu da se realizuju kroz JPP, od kojih se većina bavi pitanjima energetske efikasnosti. I pored velikog interesovanja, aktivnost je i dalje pod velikim rizikom jer u Srbiji ima vrlo malo uspešno sprovedenih projekata u ovoj oblasti. Evropski PROGRES će oceniti zrelost ideja identifikovanih projekata pre preduzimanja daljih koraka.

2.8 Podrška formiranju novih klastera MSP i postojećim klasterima MSP da razviju zajednički nastup na tržištu i prodor na strana tržišta uvođenjem međunarodnih standarda upravljanja kvalitetom

Nakon odobrenja od strane UOP na sastanku održanom u julu, poziv za pružanje podrške uvođenju Međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti⁷⁰ hrane objavljen je 10. septembra i biće otvoren do 23. oktobra. Evropski PROGRES je organizovao pet informativnih sesija⁷¹ radi predstavljanja kriterijuma za PdP, ali uprkos naporima da se privuku MSP⁷², odziv je bio manji od očekivanog jer je prisustvovalo ukupno 73 lica (od kojih su 30% bile žene). U prvoj polovini oktobra, Evropski PROGRES će organizovati niz naknadnih sastanaka s predstavnicima MSP, uz podršku lokalnih partnera, kao što je Biznis inkubator centar iz Vranja, da bi se povećala zainteresovanost.⁷³

Realizacija pet ugovora o bespovratnoj pomoći sa klasterima je u toku i u skladu s planom. Klasteri su ugovorili planirane konsultacije, obezbedili manju opremu i započeli sprovođenje „mekih“ aktivnosti, uključujući zajedničko poboljšanje proizvoda i definisanje turističke ponude. Došlo je do kraćih kašnjenja u sprovođenju aktivnosti klastera proizvođača obuće iz Novog Pazara usled prolongirane nabavke specijalnog softvera za modeliranje.

2.9 Podrška poljoprivrednim proizvođačima da prodru na zajednička tržišta formiranjem zadruga, uvođenjem novih proizvodnih tehnologija i međunarodnih standarda o bezbednosti hrane

Kriterijume za poziv za podnošenje predloga projekata za pružanje podrške za zaštitu geografskog porekla⁷⁴ je UOP odobrio 29. jula. Da bi se obezbedilo da stigne dovoljan broj prijavi, PdP je objavljen 10. septembra. Pet informativnih sesija o PdP-u održano je zajedno sa organizatorima poziva za uvođenje standarda u MSP. Iako je zainteresovanost za ove sesije bila manja od očekivane, određen broj proizvođača mlečnih proizvoda i mesa su bili zainteresovani za sertifikaciju proizvoda, kao što su „stelja“, „sjeničko jagnje“ i „sudžuk“. Proizvođači su pokazali blagi interes za sertifikate za ovlašćeno korišćenje oznaka zaštićenog geografskog porekla za sedam proizvoda koji ga već imaju, jer bi to od njih zahtevalo da (re)organizuju proizvodnju u skladu s odobrenim elaboratima. Evropski PROGRES će i dalje promovisati pozive za predloge putem sastanaka sa LSU i relevantnim privrednim društvima. Poziv za PdP se zatvara 23. oktobra.

2.10 Podrška ženskom preduzetništvu

Poziv za podnošenje predloga projekata za pokretanja biznisa u vlasništvu žena zatvoren je krajem jula i primljeno je 134 predloga projekata. Evaluacija je okončana u avgustu, a u septembru su

⁶⁹ Evaluacija obuke se sprovodi i dokumentacija je naraspologanju kod Evropskog PROGRES-a

⁷⁰ Pružanje podrške za uvođenje Međunarodnih standarda kvaliteta i bezbednosti

⁷¹ FPet informativnih sesija su održane od 15-18. i 25. septembra u Vranju, Leskovcu, Novom Pazaru, Prijepolju odnosno Aleksincu

⁷² Napori su obuhvatali slanje informacija štampi, korišćenje socijalnih mreža i slanje poziva različitim kanalima (npr. Privredna komora, regionalne razvojne agencije, i kancelarije za lokalni ekonomski razvoj)

⁷³ Manje prisustvo MSP pokazalo je postoji potreba se koriste/razviju konkretni komunikacioni kanali i alati da se dopre do poslovne zajednice. Ovo je naučena lekcija i Program će tražiti adekvatne odgovore.

⁷⁴ [Javni poziv za dostavljanje predloga projekata za pružanje podrške za zaštitu geografskog porekla](#)

održani pojedinačni razgovori sa 78 podnositeljki predloga predloženih za drugu fazu evaluacije. Pored toga, Evropski PROGRES je do kraja septembra organizovao procene 20 lokacija radi provere da li bi prostorije odgovarale određenim regulatornim zahtevima (npr., proizvodnja hrane).

Na osnovu svih pregledanih prijava⁷⁵, kandidatkinje su najviše bile zainteresovane za pokretanje biznisa u tekstilnoj industriji (19), zatim za preradu i konzervisanje voća, povrća i bilja (17) i pružanje frizerskih i kozmetičkih usluga (15). Predloženi projekti će se razmatrati na sastanku UOP u oktobru.

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

3.1 Sprovođenje istraživanja zadovoljstva građana tokom poslednje godine sprovođenja programa

Istraživanje zadovoljstva građana će se sprovesti u poslednjoj godini implementacije Programa a kao polazna osnova koristiće se istraživanja urađena u okviru programa koji je prethodio Evropskom PROGRES-u – EU PROGRES-a – u 2010. i 2013. godini.

3.2 Savetodavne službe za građane omogućavaju građanima da ostvaruju svoja prava i socijalne prinadležnosti

Procena statusa usluga besplatne pravne pomoći (BPP) u 34 LSU urađena je da bi se utvrdila potreba, interes i mogućnosti realizacije ove aktivnosti. Dvadeset devet od 34 opštine odgovorilo je na inicijalni upit. Ukupno 18 opština je potvrdilo da nemaju usluge BPP, dok su druge istakle da se ova usluga nezvanično pruža preko drugih odeljenja od strane zaposlenih pravnika. Nekoliko opština je istaklo da ih sadašnja državna politika, koja ograničava svako novo zapošljavanje u javnom sektoru, sprečava da organizuju ovu uslugu za ugrožene građane.

Nacrt Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći je u razmatranju i očekuje se do kraja godine.

3.3 Razvoj i sprovođenje programa stručne obuke u skladu sa utvrđenim lokalnim ekonomskim potrebama

Realizacija će se intenzivirati u III kvartalu 2015. godine.

3.4 Podrška pripremi i sprovođenju lokalnih strategija/akcionih planova zapošljavanja i socijalne inkluzije

Implementacioni partner je izabran u septembru i biće zadužen za pružanje stručne pomoći opštinama u proceni potreba ugroženih i marginalizovanih grupa, izradi i reviziji novih i postojećih relevantnih lokalnih politika od značaja za ove grupe i jačanju kapaciteta relevantnih lokalnih organizacija/institucija. On će isto tako u saradnji sa opštinama pilotirati nove politike, definisane u toku procesa, kroz manje grantove za ugrožene i marginalizovane, uključujući Rome. Oni treba da se dodele u 2016. godini. Ugovor s implementacionim partnerom treba da se potpiše početkom oktobra.

3.5 Promovisanje aktivne inkluzije i bolje integracije socijalnih i usluga vezanih za zapošljavanje u nedovoljno razvijenim LSU

Za ovu aktivnost će se koristiti okvir sprovođenja izrađen za aktivnost 3.4

3.6 Poboljšani tehnički kapaciteti lokalnih zdravstvenih centara za zaštitu zdravlja žena

⁷⁵ Sveobuhvatna lista sa strukturom prijava će biti dostavljena UOP i razmatrana na oktobarskoj sednici

Ova aktivnost će biti započeta u IV kvartalu kroz sastanke s predstavnicima opština i zdravstvenih centara da bi se utvrdile potrebe za nabavku medicinske opreme za unapređenje zdravlja žena. Nabavka će početi početkom 2016. godine, a nakon toga će uslediti aktivnosti na jačanja svesti građana o važnosti prevencije i unapređenja reproduktivnog zdravlja žena.

3.7 Poboljšanje uslova rada i upravljanja lokalnim ustanovama kulture u multietničkim LSU

Održano je nekoliko konsultacija sa predstavnicima Koordinacionog tela u nastojanju da se postigne dogovor o konceptu ove aktivnosti. Iako je dogovoreno s Koordinacionim telom da će u septembru dostaviti predlog za ovu aktivnost, rok je morao da se produži na njihov zahtev za početak oktobra. O toku aktivnosti odlučiće se nakon što predlog bude dostavljen.

3.8 Dva kruga poziva za dostavljanje predloga projekata koji su rezultat partnerstva organizacija građanskog društva i lokalnih institucija vlasti koji će biti finansirani posredstvom Fonda za učešće građana (CIF)

Sprovođenje projekata u okviru Fonda za učešće građana (CIF) se nastavlja: 75% sredstava je isplaćeno, tri od 20 projekata su uspešno završena tokom avgusta i septembra, dok ostali projekti pokazuju prve rezultate. Odobreni projekat NVO Lokalna kuća razvoja iz Brusa morao je da se ukine zbog uzastopnih propusta rukovodioca projekta da dostavi izveštaje i manjeg iznosa neopravdanog troška. Obaveštenje o ukidanju projekta dostavljeno je primaocu granta u septembru i pokrenut je postupak za povraćaj sredstava.

Do sada je Evropski PROGRES podržao romsku zajednicu kroz pet projekata CIF-a kojima se podržava obrazovanje, ekonomsko osnaživanje i zapošljavanje Roma. Pored toga, Program će podržati projekte za socijalnu inkluziju romske dece obdarene za muziku i za unapređenje protivpožarne zaštite romskih naselja u deset opština nakon razmatranja primedbi UOP-a. Evropski PROGRES procenjuje validnost projekta za izradu planske i tehničke dokumentacije za romska naselja, dok dve aktivnosti – opremanje četiri kancelarije NSRNM čeka odluku rukovodstva NSRNM i potvrdu nekoliko tehničkih aspekata.

3.9 Podrška mladima u albanskoj zajednici da ovladaju srpskim jezikom

U avgustu je izvršen izbor asistenata u nastavi srpskog kao nematernjeg jezika. Opis poslova i zadataka asistenata uradili su stručnjaci Univerziteta u Beogradu i Novom Sadu, Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Koordinacionog tela. Izabrani kandidati su započeli rad u učionici nakon trodnevne obuke iz metodologije učenja jezika. Asistenti su angažovani u četiri najveće osnovne škole koje pohađaju albanski đaci i pomagaće đacima četvrtog razreda kojih je 365 i đacima sedmog razreda kojih je 500.

U septembru je završena nabavka udžbenika za đake od četvrtog do osmog razreda, priručnika za nastavnike i nastavnog materijala za srpski kao nematernji jezik. Isporuka knjiga i materijala za 16 škola će se realizovati u oktobru.

3.10 Osmišljavanje i sprovođenje ciljanih mera radi smanjenja migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije

Srbija je registrovala priliv raseljenih lica bez presedana sa Bliskog istoka, iz Afrike i južne-srednje Azije. Povećan priliv stanovništva podstakao je donatore da revidiraju ovu aktivnost i omoguće Programu da odgovori na krizu masivnih razmera u jednoj od njegovih opština (Preševo). Program je izašao u susret zahtevu donatora i nabavio određene artikule sa državne i opštinske liste najpotrebnijih artikala, uključujući krevete, jastuke, posteljinu, mobilne toalete, proizvode za ličnu higijenu, itd.⁷⁶

⁷⁶ Tabela sa pregledom nabavljenih artikala za podršku Vladinog odgovora na migrantsku krizu nalazi se u Aneksu III, Prilog 3.1

Rezultat 4

Efekti evropskih integracija Srbije predloženi opštoj javnosti

4.2 Predočavanje akcija, rezultata i efekata aktivnosti Programa vezanih za ukupne napore Srbije da se pridruži Evropskoj uniji

Posete i događaji

U toku kvartala obavljene su dve posete na visokom nivou. Šef Sektora za saradnju DEU i šef trećeg sektora operacija posetili su Bujanovac i Preševo 8. septembra 2015. godine da obiđu finalne faze zgrade za Odeljenje subotičkog Ekonomskog fakulteta u Bujanovcu i utvrde dalje potrebe kolektivnog prihvatnog centra za migrante u Preševu i Miratovcu. 10. septembra 2015. godine, ta dva zvaničnika su otputovala u Novi Pazar i Sjenicu gde su posetili projekte EU PROGRES-a – jednu od devet brana na reci Raška. U lokalnim i republičkim medijima bilo je desetak pozitivnih izveštaja o te dve posete.

Prvi godišnji sastanak Upravnog odbora programa (UOP)⁷⁷ organizovan je u Gadžinom Hanu 29. jula 2015. godine i na njemu je prisustvovalo preko 80 predstavnika donatora, Vlade, LSU, civilnog društva i medija, uključujući i deset gradonačelnika i šest zamenika gradonačelnika. U medijima se pojavilo 20 pozitivnih izveštaja o događaju.

Podršku su dobila i tri festivala – Festival folkloru u Bosilegradu (27. juli – 2. avgust), Festival „Nušićijada” u Ivanjici (28-30. avgusta) i Festival šljive u Blacu (21-23. avgusta). Visoki standardi vidljivosti uspostavljeni za festivale su u potpunosti ispoštovani i simboli EU/SDC/Programu bili su istaknuti na promotivnom materijalu, uključujući 15 bilborda, tri banera na sceni i razne štampane i snimljene materijale. Donatori su pozdravljeni kao počasni gosti na otvaranjima i brojnim relevantnim aktivnostima, kao što je ceremonija dodele nagrada najboljoj preduzetnici u oblasti proizvodnje šljiva. Sva tri festivala su uputila zahvalnice Evropski PROGRES-u.

Mediji

Izdato je šest saopštenja za štampu, a u medijima je registrovano skoro sto pozitivnih izveštaja o aktivnostima Programa. Izveštavanje u nacionalnim medijima bilo je brojnije od uobičajenog i u prvom redu usmereno na pomoć pruženu Prihvatnom centru za migrante u Preševu. Radio televizija Srbije, dnevni listovi Politika, Danas, Večernje novosti, Kurir i Blic, kao i novinske agencije Beta i FoNet, opširno su izveštavali o tom delu pomoći. Svi značajniji regionalni mediji, kao što su JugMedia, Jugpress, RTV Vranje, Topličke vesti, Radio Sto Plus i OK Radio, redovno su izveštavali o dešavanjima u okviru Programa. U izveštajima je tačno navedena finansijska pomoć Evropske unije i Vlade Švajcarske Programu.

Učešće digitalnih medija stabilno raste. Internet portal Evropskog PROGRES-a u proseku ima 2.626 jedinstvenih posetilaca mesečno i ukupno 14.017 registrovanih poseta. Na portalu je izvršena temeljna provera tekstova, dokumenata i linkova i redovno se ažurira relevantnim sadržajem. Iako je u toku kvartala objavljeno šest saopštenja za štampu, stranica Tenderi i javni pozivi je bila najposećenija na Internet portalu.

⁷⁷ Zapisnici sa sednica Upravnog odbora projekta se mogu naći na veb-sajtu [Evropskog PROGRES-a](#), na srpskom i engleskom.

Broj poseta veb sajtu Programa

43,421*

* Od kada je veb sajt publikovan
8. decembra 2014.

14,017

Broj poseta u periodu koji je obuhvaćen
Kvartalnim izveštajem

Prisustvo društvenih mreža se u velikoj meri popravilo i Program sada redovno koristi Facebook i Twitter naloge za promovisanje aktivnosti. Od maja, kada su otvorena ta dva naloga, broj pratilaca dostigao je 295, odnosno 46 po portalu. U poslednja tri meseca, 13 objava na Facebook-u videlo je 3.716 ljudi, dok je 16 objava na Twitter-u direktno promovisalo podršku koju Evropska unija i Vlada Švajcarske pružaju Programu.⁷⁸ Drugo izdanje biltena Programa objavljeno je i dostavljeno na adresu 1.000 zainteresovanih subjekata u Vladi, medijima i nevladinom sektoru. Osim toga, novosti iz Programa se promovišu na Twitter nalogu UNOPS Srbija.

Pomoćna sredstva i vizuali

Program je ponovo izradio komplet promotivnih materijala : 2.000 beležnica, 2.000 fascikli, 2.000 plastičnih hemijskih olovaka, 500 fascikli s tvrdim koricama i *Fast Fact* jednostrani informator o Programu (500 na srpskom i 500 na engleskom jeziku). Pribavljene su i dve spomen ploče za zgradu Odeljenja subotičkog Ekonomskog fakulteta u Bujanovcu.

4.2 Sprovođenje kampanja o zagovaranju interesa/podizanju svesti u ortakluku sa civilnim društvom s ukazivanjem na evropske vrednosti

Četiri predloga koja ispunjavaju uslove primljena za prvu kampanju Približavanje evropskih integracija stanovnicima jugoistočne i jugozapadne Srbije, su ocenjena i odbijena zbog značajnih slabosti u svima. Novi postupak odabira se očekuje sa izmenjenim OPZ kako bi se preciznije definisao fokus kampanje.

⁷⁸ Tabela u kojoj su detaljno prikazani svi kanali medijske pokrivenosti se nalazi u Aneksu IV, Prilog 4.1

Menadžment i koordinacija

Upravni odbor programa

Sastanak Upravnog odbora programa održan je 9. jula u Gadžinom Hanu i, između ostalog, je na njemu odobren Godišnji izveštaj i kriterijumi za PdP za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednost hrane i oznaku kvaliteta za MSP, kao i PdP za pružanje podrške za zaštitu geografskog porekla. UOP je u principu odobrio završetak izgradnje novog bloka u bolnici u Vranju i izgradnju i opremanje objekta za hitne slučajeve u Zdravstvenom centru u Novi Pazar. Predviđeno je da se sledeći sastanak UOP održi u oktobru 2015.g.

Isto tako, UOP je koristio proceduru elektronskog glasanja⁷⁹ za razmatranje i odobravanje predloga za finansiranje plana detaljne regulacije (PDR) u periodu od 1. do 10. jula.

Finansije

Ključni indikatori finansijskih rezultata Evropskog PROGRES-a su:

- Izvršenje za III kvartal iznosi 1.287.636,00 evra
- Izvršenje za period od I-III kvartal 2015. godine iznosi 2,630.287 evra, što je 117,44% u odnosu na interni cilj programa od 2.239.649 evra
- Ukupno izvršenje sa 30. septembrom 2015. godine iznosi 3.719.844,00 evra ili 21,30% budžeta Programa
- Predviđeno izvršenje za IV kvartal 2015. iznosi 336,500 evra
- Treća tranša od 680.000,00 evra od SDC primljena je u julu 2015. godine. Zahtev za drugu uplatu dostavljen je DEU u avgustu 2015. godine⁸⁰.

Nabavka

Ključne aktivnosti nabavke obuhvataju oglašavanje: šest tendera preko 50.000 USD; 23 tendera od 5.000 do 50.000 USD i deset postupaka malih nabavki (ispod 5.000 USD). Nije bilo nikakvih formalnih žalbi na bilo koji sprovedeni postupak nabavke.

Sledeći su najvažniji potpisani ugovori:

- Pružanje usluga obezbeđenja za kancelarije Programa u Beogradu i Nišu;
- Pružanje usluga asistenata u nastavi srpskog kao nematernjeg jezika u osnovnoj školi u Preševu i Bujanovcu;
- Nabavka nameštaja za zgradu Odeljenja fakulteta u Bujanovcu;
- Pružanje usluga tehničkog prijema za zgradu Odeljenja fakulteta u Bujanovcu;
- Obezbeđenje nastavnog materijala za učenje srpskog jezika kao nematernjeg za 16 osnovnih škola u Preševu, Bujanovcu i Medveđi;
- Obezbeđenje usluga praćenja medija (kliping);

⁷⁹ Predviđeno u Opisu poslova i zadataka Upravnog odbora programa.

⁸⁰ Konačni finansijski iznosi su dati u posebnim finansijskim izveštajima sertifikovanim od strane UNOPS-a. Brojke u Izveštaju, međutim daju dobar uvid u finansijska kretanja.

- Zakup mobilnih toaleta za Prihvatni centar za migrante u Preševu;
- Kupovinu kreveta i madraca za Prihvatni centar za migrante u Preševu;
- Kupovinu jastuka, ćebadi i krevetskih čaršava za Prihvatni centar za migrante u Preševu;
- Kupovinu kreveta na rasklapanje za Prihvatni centar za migrante u Preševu.

Status drugih objavljenih tendera:

- Pružanje usluga podrške opštinama za unapređenje socijalnog uključivanja kroz zapošljavanje ranjivih i marginalizovanih grupa je u fazi ugovaranja;
- Kupovina kamiona za odvoz smeća je u toku.

Potpisano je 19 ugovora o bespovratnoj pomoći (UBP) za izradu detaljnih regulacioni planova.

Ljudski resursi

Planiranje radne snage bilo je u centru pažnje tokom III kvartala 2015. godine i angažovanje je sprovedeno kao odgovor na planove rada programa. Konkretno, program je angažovao konsultante za oblast analize konkurentnosti, procenu broja stanovnika i razne profile tehničke struke. Isto tako, program se uključio u reorganizaciju tima za komunikacije angažovanjem direktora za komunikacije i pokrenuo postupak angažovanja za mesto saradnika za komunikacije koje je u međuvremenu ostalo upražnjeno. Aktivnosti programa na jugu i jugozapadu zemlje dalje je podržao saradnik programa angažovan u septembru 2015. godine. Po prvi put, Evropski PROGRES je angažovao jednog stažistu da bi na taj način promovisao znanje i najbolje prakse među mladim talentima.

Neprestano se vodi računa o evaluaciji učinka i s tim u vezi je osoblje programa sredinom godine razmatralo prethodno utvrđene ciljeve. Tokom diskusija razmatrano je i formalno zabeleženo njihovo angažovanje, doprinos, postignuti rezultati i ograničenja na koja se nailazilo.

Operativni centar UNOPS-a u Srbiji (RSOC) nastavlja s pružanjem podrške profesionalnom razvoju zaposlenih u Evropskom PROGRES-a kroz učenje. Održana je sledeća obuka:

- Dva člana tima su završila kurs za lidere Ekonomskog fakulteta Harvard
- Menadžer Sektora za upravljanje i socijalnu inkluziju završio je kurs projektnog menadžmenta u organizaciji UNOPS-a
- Operativni menadžeri, službenici za finansije, nabavku i ljudske resurse pohađali su obuku za Program unapređenja poslovanja i inovacija (*Business Improvement and Innovation Programme-BIIP*) koji će UNOPS uvesti u celom svetu od 1. januara 2016. godine
- Osoblje programa pohađalo je radionicu o standardima ponašanja koja se bavila etičkim standardima i poštovanjem etike
- Menadžer za komunikacije i stažista na programu su pohađali internu obuku iz dobrog upravljanja.

Lokacije kancelarija i bezbednost

Nisu zabeleženi nikakvi bezbednosni niti pretnje osoblju, imovini ili prostorijama programa. Nedavno imenovani savetnik Odeljenja Ujedinjenih nacija za sigurnost i bezbednost (UNDSS) za Srbiju i pomoćnik savetnika za bezbednost posetili su kancelarije programa u Nišu i Vranju.

Nije utvrđena nikakva posebna pretnja osoblju ili prostorijama u Vranju, a održano je kratko upoznavanje o situaciji s migrantima na granici na jugu Srbije. Kancelarija u Nišu je ocenjena kao bezbedna.

Isto tako, koordinator za bezbednost programa posetio je kancelariju u Novom Pazaru. Iako je kancelarija ocenjena kao bezbedna, dogovoreno je da se pojača bezbednost glavne ulazne kapije.

Logistika

Pružena je podrška organizovanju sledećih događaja:

- Predaja bespovratne pomoći klasterima u Novom Pazaru;
- Festival folkloru u Bosilegradu;
- Sastanak Upravnog odbora u Gadžinom Hanu;
- Festival šljive u Blacu;
- Festival Nušićijada;
- Tri informativna sastanka o javno-privatnom partnerstvu;
- Pet informativnih sastanaka o standardima i geografskoj indikaciji;
- Obuka za nastavnike srpskog kao nematernjeg jezika i njihovih asistenata u nastavi u Bujanovcu.

Zaposleni Evropskom PROGRES-u su bilo na 125 zvaničnih putovanja i prešlo 92.052 km.

Informacione i komunikacione tehnologije

- Kupljena su tri mala servera, 22 laptopa, šest desktop kompjutera i jedan bekap uređaj. Zamena opreme je u toku;
- Licence za softver za nove kancelarijske aplikacije su za korisnike (softver za upravljanje projektom, softver za editovanje PDF fajlova i sistemski softver);
- Poboljšana brzina rezervne Internet bekap opcije;
- Ugovorene usluge podrške IKT za održavanje IKT hardverske opreme, mrežne infrastrukture i aparata za fotokopiranje.

Rizici i problemi

Evropski PROGRES i dalje sistematski upravlja rizicima i problemima do kojih dolazi tokom implementacije.

Identifikovani su sledeći novi rizici:

- Smanjena vidljivost – Trenutni koncept Programa obuhvata uglavnom tehničku pomoć, a jedan ograničen broj projekata će biti vidljiv opštoj javnosti. Osim toga, implementacije lokalnih infrastrukturnih projekata neće započeti pre 2017. g. Stoga, cilj predočavanja evropskih vrednosti i partnerstva između Vlade Srbije, Evropske unije Vlade Švajcarske može biti tek delimično uspešno ostvaren. Kako bi se odgovorilo na ove rizike, Evropski PROGRES treba da razmotri načine da podrži sprovođenje vidljivih opipljivih projekata, naročito tokom 2016. godine.

Osim toga, Program je naišao na sledeće probleme:

- Jedan od ključnih rizika Evropskog PROGRES-a i smislu reda veličine uticaja – kašnjenja u implementaciji programa bespovratne pomoći CFCU za predloge lokalne infrastrukture – još uvek je aktivno prisutan. Dodatno kašnjenje od dva meseca je registrovano pošto CFCU nije opštinama dao povratne informacije o konceptima predloga u avgustu 2015. Zbog nagomilanih kašnjenja neke aktivnosti neće biti izvodljive do sada predviđenog kraja Programa, kako je opisano u Aktivnosti 2.4. To će negativno uticati na ulogu Programa vezanu za praćenje dok planirana evaluacija infrastrukturnih projekata više nije izvodljiva u trenutnom formatu, što je problem koji treba da razmotre donatori i UOP.
- Došlo je do promena u opštinskom rukovodstvu u Medveđi. Uloženi su naponi da se (ponovo) uspostave odnosi sa novoizabranim funkcionerima i da se oni upoznaju sa Programom i njihovim obavezama. Kao rezultat toga, novo politiko vođstvo je spremno da nastavi saradnju sa Programom.
- Moguće je uočiti signale smanjenje zainteresovanosti nekih aktera i korisnika. Na primer, na sednice UOP EU PROGRES-a je dolazilo preko 60% predsednika opština, dok u ovom Programu u proseku dvanaest predsednika opština dolazi na sastanke, što je 35%. Ovaj problem takođe zahteva uključivanje opipljivijih projekata i više fleksibilnosti u Evropskom PROGRES-u.
- Evidentirana su kašnjenja u realizaciji bespovratne pomoći, naročito kod projekata vezanih za tehničku dokumentaciju i ažuriranje registara poreskih obveznika. Ta kašnjenja bi se mogla delimično pripisati neefikasnosti opština ili nedavnim izmenama zakona, ali su takođe pokazala da i primaoci bespovratne pomoći i Evropski PROGRES moraju realnije da planiraju trajanje projekata. Na primer, akcioni planovi za grantove obično predviđaju mesec dana za pripremnu fazu (formiranje tima za grant, sufinansiranje, uplate, itd.), ali u praksi je za to potrebno dva do tri meseca (Evropski PROGRES takođe ima svoje interne procedure koje se moraju poštovati i koje zahtevaju vreme). Iako je ova naučena lekcija već pretočena u akciju, utvrđeno je ranije da preduzete ranije nisu bile odgovarajuće tako da se ovome mora posvetiti rigoroznija pažnja – više vremena će biti raspoređeno za pripremnu fazu a Evropski PROGRES će organizovati sastanak sa primaocem pomoći ako kašnjenje bude meseca dana.

- Konsultacije sa zainteresovanim stranama i korisnicima Programa, uključujući članove UOP, ukazale su na to da postoji potreba da se snažnija podrška da malim i srednjim preduzećim (MSP), Romima i mladima.

Na osnovu procene Programa posle prve godine implementacije, uzimajući u obzir konsultacije sa UOP i drugim zainteresovanim stranama i korisnicima, Evropski PROGRES je uradio analizu Fokusiranje na relevantnost, rezultate i potencijalni uticaj.⁸¹ Ovaj dokument pruža pregled nekih ključnih rizika i problema i obuhvata preporuke za korektivne radnje. Početkom septembra je podeljen članovima UOP a pošto od datog roka nije bilo primedbi, Program će sprovesti preporuke.

Registar rizika i problema⁸² obuhvata i početne i novoprepoznate rizike, kao i informacije o planiranim odgovorima i njihovom statusu. Takođe sadrži sve probleme koji su se pojavili do sada kao i status mera koje su preduzete u odgovoru na te probleme.

⁸¹ Dokument Fokusiranje na relevantnost, rezultate i potencijalni uticaj se nalazi u Aneksu V, Prilog 5.4

⁸² Registar problema i rizika se nalazi u u Aneksu V, Prilog 5.1

Kvalitet i održivost

Evropski PROGRES se i dalje sprovodi u skladu sa korporativnim standardima implementacionog partnera UNOPS-a, kao i unutar okvira kvaliteta koji je uspostavio Operativni centar NOPS-a u Srbiji. Program koristi sledeće metode za obezbeđenje kvaliteta svojih proizvoda:

- Poseta korisnicima projekta koja obuhvata analizu napretka projekta i finansijske rezultate, i davanje preporuka za eventualne korektivne mere
- Pregled dokumentacije koju izrađuju primaoci bespovratne pomoći za nabavke u okviru projekata
- Stalni naponi se ulažu u pružanje kvalitetne tehničke pomoći LSU za formulisanje predloga. U slučaju Poziva za dostavljanje predloga projekata za GIS, imajući u vidu kompleksnost te aktivnosti, Evropski PROGRES pokušava da svakoj LSU pristupi na način njoj prilagođen, što je u praksi značilo da su slabije opštine imale snažniju podršku. To je omogućilo visok stepen odgovora i dobar ukupan kvalitet prijave.
- Redovne kontrole izgradnje Odeljenja subotičkog fakulteta u Bujanovcu.

Sve ključne proizvode Evropskog PROGRES-a, kao što su izveštaji, informativni listovi o projektima, ili Opisi poslova i zadataka, pregleda supervizor Kancelarije za projektni menadžment (KPM) , što je još jedan nivo kontrole kvaliteta. Program takođe redovno traži i prima savete od supervizora KPM o raznim pitanjima vezanim za projektni menadžment.

Program je 3. Jula bio predmet kvartalne kontrole kvaliteta za II kvartal 2015. godine. Ta kontrola je potvrdila da je učinak Evropskog PROGRES-a dobar kao i da su u Programu preduzeti konkretni koraci u smislu primene metodologije PRINCE2. Provera kvaliteta za III kvartal 2015 je planirana za 5. oktobar.

Program je nastavio da primenjuje načela koja su temelj održivosti:

- Program i dalje primenjuje metodologiju bespovratne pomoći koja korisnicima daje „vlasništvo“ nad aktivnostima kao svoj pristup
- Aktivnosti su ugrađene u relevantne nacionalne i lokalne razvojne politike i taj pristup će se i dalje zadržati tokom implementacije
- Program nastavlja da integriše rodna pitanja gde je god to primereno.
- 30 jula, UNOPS Srbija je izdao Memorandum o zelenoj kancelariji koncipiran da smanji korišćenje prirodnih resursa i povećanje energetske efikasnosti. Taj dokument sadrži uputstva za recikliranje, grejanje i hlađenje, korišćenje kompjutera i mobilnih telefona, organizaciju transporta itd. Evropski PROGRES je uložio napore za primenu uputstava a KPM je pozitivno ocenio inicijalne korake. Kancelarija Evropskog PROGRES-a u Nišu je pohvaljena od viših rukovodilaca UNOPS-a Srbija zbog toga što je preduzela brze i adekvatne mere da primeni Memorandum.

Naučene lekcije

Sledeće su ključne lekcije prepoznate tokom ovog perioda:

- Iskustvo Evropskog PROGRES-a je pokazalo da je interna koordinacija između lokalnih institucija često nedovoljna i stoga može prouzrokovati probleme i kašnjenja u implementaciji projekata. Stoga će program uložiti dodatne napore da obezbedi da relevantna opštinska odeljenja imaju neophodne informacije i da su na adekvatan način uključena u implementaciju konkretnog projekta ili aktivnosti od samog početka. U nekim slučajevima, neophodno je omogućiti ili zagovarati učešće privatnog sektora i poslovne zajednice. Program takođe treba da razmotri olakšavanje koordinacije, kada je to primereno i potrebno.
- Program ne treba da se oslanja na evaluacione upitnike kada procenjuje delotvornost nekog događaja, jer se oni često mehanički popunjavaju sa istim odgovorima. Treba razviti mehanizam kako bi se poboljšala delotvornost evaluacionih upitnika a da se oni i dalje popunjavaju anonimno. Na primer, Program će nastojati da obavlja neformalne razgovore sa odabranim učesnicima kako bi dobio bolji uvid u delotvornost događaja.
- Formalna pismena upozorenja primaocima bespovratne pomoći su se pokazala kao delotvoran mehanizam. Obično su primaoci bespovratne pomoći reagovali na njih i popravili svoj učinak ili je postajalo jasno da nemaju kapacitete ili posvećenost da realizuju projekat. Stoga će koristiti ovu praksu. Kako bi sistematizovao ovaj pristup, kada neki projekat kasni mesec dana, Program će organizovati sastanak sa ciljem da se reše potencijalni problemi i dogovori plan otklanjanja problema. Za kašnjenja od dva meseca, Evropski PROGRES će slati formalna pisma upozorenja primaocu bespovratne pomoći u kojima će se postaviti rokovi za korektivne radnje. Ako se postigne nikakv napredak, preporučiće se otkazivanje ili neposredno ukidanje bespovratne pomoći u slučajevima gde je jasno došlo do nepoštovanja ugovornih obaveza.
- Evropski PROGRES obuhvata širok spektar aktivnosti, uključujući i one koje su povezane sa ozbiljnim rizicima ili koje su relativno nove za ovo područje odgovornosti ili čitavu zemlju, kao što je uspostavljanje javno-privatnih partnerstava. Kada se formuliše koncept za takve aktivnosti, pokazalo se korisnim da inicijalno organizuju sastanci radi nabacivanja ideja sa širokim rasponom članova tima sa različitim kvalifikacijama, iskustvom i stručnim znanjima. Ovaj pristup je generalno delotvorniji nego onaj zasnovan na radu pojedinca ili samo malog broja članova tima. Kada u kući nema iskustava ili stručnih znanja za razvijanje neke aktivnosti, Program treba da razmotri angažovanje konsultanta.

Postoje primeri primene prethodno naučenih lekcija:

- Napori na unapređenju planiranja su pokazali određene rezultate jer su finansijski ciljevi za III kvartal 2015 premašeni a to je prvi takav slučaj u 2015. godini. Za razliku od prethodnih perioda, Program u svojim planovima sada predviđa vreme donošenje odluka UOP koje su neophodne za dalji napredak. Međutim i dalje je neophodno da se uvedu formalnije tehnike planiranja.

- Još jedan primer predstavlja rad Programa na formalizaciji odnosa u slučajevima kada Evropski PROGRES treba da pruža tehničku pomoć ali korisnici takođe treba da obezbede značajno učešće. Primeri su memorandumi o razumevanju koji se prave za aktivnosti dobrog upravljanja i rad na definisanju Opisa poslova i zadataka za pomoć Programa u realizaciji infrastrukturnih projekata.

Evidencija naučenih lekcija Evropskog PROGRES-a se nalazi u Aneksu V, Prilog 5.2.

Plan rada

Plan rada Evropskog PROGRES-a za period 1. Oktobar – 31. Decembar 2015. Se nalazi u Aneksu V, Prilog 5.3. U nastavku su dati ključni događaji za naredni izveštajni period:

Rezultat 1

Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja

- Aktivnost 1.2 Potpisivanje ugovora o bespovratnoj pomoći za razvoj geografskog informacionog sistema
- Aktivnost 1.3 Završetak Modula 2 i početak Modula 3 FIDIC obuke
- Aktivnost 1.3 Angažovanje preduzeća za PRAG i obuku za javne nabavke
- Aktivnost 1.4 Organizacija ceremonije potpisivanja Memoranduma o razumevanju za intervencije dobrog upravljanja u LSU
- Aktivnost 1.4 Realizacija prve obuka na temu odgovornosti i izrada planova reforme DU
- Aktivnost 1.5 Nastavak podrške opštinama u razvoju kapaciteta za rodnu ravnopravnost

Rezultat 2

Konkurentnost lokalne privrede unapređena poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih proizvođača

- Aktivnost 2.1 Vršenje procene potreba u vezi sa primenom Zakona o planiranju i izgradnji; Revidiranje Portala za konkurentnost i početak prikupljanja podataka o konkurentnosti
- Aktivnost 2.2 Pribavljanje odobrenja za dva međuopštinska projekta za tehničku dokumentaciju
- Aktivnost 2.3 Predaja objekta za Odeljenje fakulteta u Bujanovcu
- Aktivnost 2.3 Izrada tenderskog dosijea za regionalne infrastrukturne projekte izgradnje Bolnice u Vranju i Urgentnog centar u Novom Pazaru (preko CFCU)
- Aktivnost 2.4 Pomaganje LSU u pripremi kompletnih prijavi za konkurs CFCU
- Aktivnost 2.6 Organizacija inicijalnih radionica o zaštiti životne sredine u okviru vertikalne dimenzije DU
- Aktivnost 2.7 Sprovođenje poziva za odabir projekata JPP za tehničku pomoć
- Aktivnosti 2.8 i 2.9 odabir korisnika za uvođenje standarda kvaliteta i sertifikaciju geografskog porekla
- Aktivnost 2.10 Pribavljanje odobrenja za grantove za žene za započinjanje biznisa

Rezultat 3

Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa

- Aktivnost 3.4-3.5 – Potpisivanje ugovora sa implementacionim partnerom i započinjanje aktivnosti

- Aktivnost 3.10 Nabavka artikala u odgovoru na izbegličku i migrantsku krizu

Rezultat 4

Efekte evropskih integracija Srbije predočeni opštoj javnosti

- Aktivnost 4.1 Organizovanje sedmog godišnjeg UOP u jugozapadnoj Srbiji
- Priprema otvaranja objekta Odeljenja fakulteta u Bujanovcu
- Izrada opštinskih profila
- Organizacija likovnog takmičenja za kalendar Evropskog PROGRES-a za 2016.g.
- Izrada novog seta promotivnih materijala

Aneks VI –Napredak u odnosu na indikatore u matrici logičkog okvira

	Aktivnost završena i rezultati ostvareni u skladu sa postavljenim ciljevima
	Aktivnost se uopšteno gledano odvija u skladu sa planom
	Aktivnost se odvija uz kašnjenje koje je pod kontrolom
	Aktivnost je kritična

Objektivno proverljivi indikatori	Napredak tokom perioda izveštavanja	Opšti status
<p>Opšti cilj: Doprineti održivom razvoju nerazvijenih delova Srbije stvaranjem povoljnijeg ambijenta za razvoj biznisa i infrastrukture uz primenu principa dobrog upravljanja, čime će se unaprediti mogućnosti zapošljavanja i socijalne inkluzije.</p>		
<p>Srbija napredovala na rang listi Izveštaja o poslovanju Svetske banke za najmanje pet mesta.</p> <p>Srbija napredovala na rang listi Svetskog izveštaja o konkurentnosti za najmanje pet mesta.</p>	<p>Srbija je rangirana kao 91. od 189 zemalja u Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2015.g. To je napredak od 2 mesta u odnosu na 2014. godinu. Izveštaj je identifikovao izdavanje građevinskih dozvola i poreski sistem kao ključne probleme. Osim toga, prema izveštaju Svetskog ekonomskog foruma o indeksu konkurentnosti za 2015, koji uključuje zadovoljstvo poslovnih ljudi poslovanjem u zemlji, Srbija je zadržala 94. mesto od ukupno 140 zemalja.</p> <p>Poslovni ljudi u Srbiji nisu zadovoljni infrastrukturom, poslovnim operacijama i finansijskim tržištima, a vide poboljšanja u sistemu zdravstvene zaštite, osnovnom obrazovanju i makroekonomskom okruženju.</p>	
<p>Svrha programa: Unapređenje lokalnog upravljanja i uslova za razvoj biznisa i infrastrukture unapređenjem i/ili jačanjem kapaciteta za planiranje i upravljanje, unapređenje povoljnog poslovnog ambijenta, kao i podrška izradi politika socijalne inkluzije i zapošljavanja.</p>		
<p>Ukupna ulaganja u infrastrukturu povećana za najmanje 10% na godišnjem nivou.</p> <p>Najmanje pet novih investicija u industriju do kraja Programa.</p> <p>Izvoz sektora MSP povećan za najmanje 5% do kraja Programa.</p> <p>(Ne)posredne aktivnosti sprovedene u okviru Programa omogućile</p>	<p>Upravni odbor programa (UOP) odobrio je 21 prijavu za izradu 31 Detaljnog regulacionog plana (DRP), od kojih svi imaju potencijal da doprinesu ekonomskom rastu.</p>	<p>Program podstiče razvoj ekonomskih projekata putem uključivanja povoljnih kriterijuma u poziv za dostavljanje predloga kroz zastupanje, što je bio relativno delotvoran pristup. Na primer, izabrane poreske uprave, klasteri, čak i CIF projekti bi trebalo da dovedu do ekonomskih ishoda. Poziv za glavne projekte infrastrukture, međutim, je za rezultat imao ograničen broj prijavi sa ekonomskim potencijalom. Da bi se to rešilo, samo</p>

zapošljavanje najmanje 1.500 ljudi.		su predložili sa ekonomskim potencijalom ispunjavali uslove na pozivu za plansku dokumentaciju, i to se pokazalo delotvornim jer je primljeno relevantnih 35 projekata.
Rezultat 1: Ojačano lokalno upravljanje i kapaciteti za planiranje i upravljanje uvođenjem novih ili poboljšanjem/ukidanjem postojećih postupaka i procesa u skladu sa načelima dobrog upravljanja		
Aktivnost 1.1.1 Najmanje 50% LSU koje učestvuju u Programu su uvele planiranje kapitalnih investicija do kraja sprovođenja Programa (početna pozicija 2014: 23%) ⁸³ .	Tekuća aktivnost. Skupštine opština 15 korisničkih LSU su usvojile odluke o kriterijumima za projekte kapitalnih investicija.	Evropski PROGRES pruža tehničku pomoć za 15 LSU u izradi ili ažuriranju planova kapitalnih investicija (PKI). Ova grupa obuhvata deset novoizabranih LSU i pet LSU koje su pomognute kroz prethodni program, EU PROGRES.
Aktivnost 1.1.2 Najmanje 15 LSU je do kraja Programa uvelo višegodišnje programsko budžetiranje (početna pozicija 2014: pet LSU ima delimično programsko budžetiranje) ⁸⁴	Urađen je nacrt finansijskih planova budžetskih korisnika u svih 15 LSU.	Program pruža pomoć za izabranih 15 LSU (deset novoizabranih i pet prethodno podržanih kroz EU PROGRES) pri uvođenju programskih budžeta za 2016.
Aktivnost 1.1.3 Najmanje 15 LSU je povećalo prihode od poreza na imovinu za najmanje 15% do kraja Programa (jačanjem odnosa odgovornosti, poboljšanjem registra poreskih obveznika i jačanjem svesti građana o obavezi da plaćaju poreze). Početna pozicija: broj poreskih obveznika i godišnji prihod od poreza će biti određen za svaku LSU nakon odabira lokalnih samouprava. ⁸⁵	Realizacija 16 grantova za unapređenje registra poreskih obveznika je u toku. Preko 14.000 novih poreskih obveznika je registrovano od početka realizacije grantova.	Program je dodelio grantove za 16 projekata u vrednosti od 154.000 evra za unapređenje registra poreskih obveznika. Podrška bi trebalo da dovede do povećanja broja poreskih obveznika za procenjenih 16,5% i doprineće rastu lokalnih prihoda od sakupljanja poreza za projektovan prosek od 19%.
Aktivnost 1.2 Kapaciteti za upravljanje geo-prostornim podacima i/ili kvalitet geo-prostornih podataka unapređeni u najmanje 10 lokalnih samouprava do kraja Programa. (početna pozicija 2014: 33% po opštini) ⁸⁶	Poziv za uspostavljanje i razvoj geografskog informacionog sistema je 13. avgusta 2015. 32 opštine su učestvovala na konkursu. Evaluaciona komisija završila procenu i predstaviće preporuke za finansiranje na oktobarskom UOP.	Evropski PROGRES je sproveo procenu potreba koja je potvrdila da LSU imaju potencijal za unapređenje GIS. Poziv za uvođenje i razvoj geografskog informacionog sistema odobren je na UOP u aprilu i objavljen 27. maja 2015, a zatvoren 13. avgusta 2015. Preporuke će biti predstavljene na oktobarskom UOP.
Aktivnost 1.2 Najmanje 15 opština izradilo planove detaljne regulacije (PDR) ili plansku dokumentaciju višeg reda koja olakšava razvoj ekonomskih projekata do kraja Programa.	UOP je odobrio 21 prijavu za izradu 31 DRP . Izdato je 20 grantova.	Procena planske dokumentacije pokazala je da je svim LSU potrebna podrška u izradi planova detaljne regulacije (DRP) ⁸⁷ . Kriterijumi poziva, usmereni na ekonomske potencijale, odobreni su na sastanku UOP u februaru 2015. Poziv je objavljen 5. marta a bio je otvoren do 7. aprila 2015. UOP je odobrio 21 prijavu za

⁸³ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

⁸⁴ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014.

⁸⁵ Godišnji izveštaj kancelarije

⁸⁶ Prepreke u razvoju infrastrukture, EU PROGRES, 2013

⁸⁷ Aneks I, Prilog 1.2. Izveštaj procene o PDR i GIS, novembar 2014.

		izradu 31 DRP.
Aktivnost 1.3 Do kraja Programa su sve LSU obuhvaćene Evropskim PROGRES-om uvele mehanizme za praćenje i evaluaciju infrastrukturnih projekata, pretpostavljaju primenu ugovora FIDIC nad drugim modalitetima a Inženjerska komora Srbije je uvela programe obuke u FIDIC-u.	Realizovana su dva kursa obuke za FIDIC: drugi modul je završen događajem u julu a treći modul je počeo u septembru 2015.	Udruženje inženjera konsultanata Srbije izabrano je da održi obuke o korišćenju modaliteta ugovora Međunarodne federacije inženjera konsultanata (FIDIC) za realizaciju infrastrukturnih projekata. Dvogodišnje obuke će biti održane za 102 opštinskih službenika, 62 muškarca i 38 žena iz 34 LSU, i pet predstavnika iz SEIO i CFCU, tri žene i dva muškarca. Prva dva modula realizovana su od aprila do jula 2015, a treći je počeo u septembru 2015.
Aktivnost 1.4 Do kraja Programa su pokrenute, razvijene i sprovedene reforme institucionalnog upravljanja u najmanje pet LSU, s naglaskom na povećanje odgovornosti, transparentnosti i efikasnosti javnih usluga koje pružaju građanima, uz razvoj ili reviziju najmanje deset lokalnih politika ili lokalnih propisa u skladu sa pravnim okvirom RS.	Završena je Procena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. Rezultati procene se koriste za planiranje reforme lokalnog upravljanja koja će se sprovoditi u najmanje pet korisničkih LSU. Memorandum o razumevanju za intervencije dobrog upravljanja na lokalnom nivou je urađen i biće potpisan do kraja godine	Završena je Procena upravljanja na lokalnom nivou u 34 LSU. Rezultati procene se koriste za planiranje reforme lokalnog upravljanja koja će se sprovoditi u najmanje pet korisničkih LSU. Memorandum o razumevanju za intervencije dobrog upravljanja na lokalnom nivou je urađen i biće potpisan do kraja godine.
Aktivnost 1.5 Lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost (MRR) formirani i lokalni akcioni planovi za rad MRR usvojeni u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRES-om do kraja 2015. Najmanje 30 MRR do kraja 2016. uspešno sprovelo projekte za koje im je Evropski PROGRES odobrio bespovratnu pomoć za unapređenje rodne ravnopravnosti. Najmanje dve trećine LSU obezbeđuju sredstva za aktivnosti lokalnih MRR do kraja Programa. Početna pozicija: Formiran je 31 MRR a dve LSU su imenovale službenike zadužene za rodnu ravnopravnost, 23 opštine obuhvaćene Evropskim PROGRES-om je sačinilo Lokalne akcione planove za unapređenje rodne ravnopravnosti ⁸⁸	Prilagođeni planovi za jačanje 21 MRR koji su klasifikovani kao oni sa veoma niskim kapacitetom. Dva lokalna akciona plana (LAP RR) i četiri Evropske povelje o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnom nivou.	UN Women je završio procenu kapaciteta MRR u 34 LSU. Prilagođeni planovi za jačanje 21 MRR koji su klasifikovani kao oni sa veoma niskim kapacitetom. Dvadeset tri opštine su usvojile LAP RR, 21 opština je usvojila Evropsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnom nivou..
Aktivnost 1.6 Do kraja 2015. povećana znanja najmanje 50% odbornica u deset Skupština LSU o pitanjima rodne ravnopravnosti i tehnikama zagovaranja. Odbornice u svih deset LSU su se uspešno zalagale za rešenje najmanje jednog pitanja rodne ravnopravnosti do kraja Programa.	Ova aktivnost je planirana nakon lokalnih izbora 2016.	Ova aktivnost je planirana nakon lokalnih izbora 2016.

⁸⁸ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

<p>Aktivnost 1.7 Najmanje pet LSU uvelo rodno osetljive postupke i prakse budžetiranja do kraja 2016. Održivost akcije obezbeđena usvajanjem odgovarajućih opštinskih odluka do kraja Programa.</p> <p>Početna pozicija: tri LSU sprovele analize budžeta i lokalnih politika iz perspektive rodne ravnopravnosti⁸⁹</p>	<p>Format za razvoj inicijativa za rodno odgovorno budžetiranje (ROB) je urađen i podeljen sa 11 opština koje su uključene u ovu Aktivnost.</p>	<p>Jedanaest LSU je dobilo podršku za rodno odgovorno budžetiranje.</p>
<p>Rezultat 2: Povećana konkurentnost lokalne privrede poboljšanjem poslovnog ambijenta i upravljačkih/organizacionih kapaciteta MSP/poljoprivrednih zadruga</p>		
<p>Aktivnost 2.1 Ukupan indeks konkurentnosti povećan za najmanje 10% u svim LSU obuhvaćenim Evropskim PROGRES-om do kraja Programa, ili za najmanje 25% u pogledu jednog od sledećih podindeksa: kapacitet lokalne zajednice da upravlja resursima i potencijalima zajednice, ekonomske politike, strategije i mere, finansijski kapaciteti javnog i privatnog sektora⁹⁰</p>	<p>Koncept za reviziju portala Konkurentnost da bi bio lakši za korišćenje i pratio napredak je definisan a početni broj inputa za izračunavanje indeksa konkurentnosti je smanje sa preko 2.000 na nekih 1.100.</p>	<p>Izmene i dopune Zakona o planiranju i izgradnji uvele su jedinstvenu proceduru za izdavanje građevinskih dozvola, uključujući i za elektronsko izdavanje, što je odložilo intervenciju Evropskog PROGRES-a. Program radi na modifikaciji pristupa ovoj aktivnosti u saradnji sa ministarstvom i relevantnim akterima da bi obezbedio relevantnost i unapredio potencijalne ishode.</p>
<p>Aktivnost 2.2 Najmanje dva međuopštinska i 35 prioriternih lokalnih ekonomskih i projekata društvene infrastrukture u skladu sa nacionalnim sektorskim prioritetima i kompletnom tehničkom dokumentacijom izrađeno u skladu sa kriterijuma u okviru PPF5 nakon ocene postojećih postupaka izrade i sprovođenja projekata.</p>	<p>Realizacija bespovratne pomoći za za izradu glavnih projekata napreduje iako su uočena kašnjenja. U dokumentu Fokusiranje na relevantnost identifikovana su dva međuopštinska projekta koji bi obuhvatili mere za zaštitu od poplava.</p>	<p>Poziv za izradu glavnih projekata oglašen je u decembru 2014. Na UOP u februaru 2015. odobreno je 40 projekata za izradu glavnih projekata lokalne infrastrukture od 53 prijave. Doprinos programa iznosi do 538.000 evra. 40 ugovora o bespovratnoj pomoći potpisano je sa LSU u maju 2015 i realizacija je u toku.</p>
<p>Aktivnost 2.2 LSU do kraja Programa sačinile i podnele najmanje 20 projekata za finansiranje ostalim programima koji se finansiraju iz drugih izvora.</p>	<p>LSU su dostavile 141 predlog u odgovoru na treći poziv za Prekogranični program Srbija – Crna Gora, čiji razvoj i objavljivanje je podržan kroz Evropski PROGRES. Ovaj poziv je privukao više zainteresovanosti u poređenju sa prethodnima kada je dostavljeno 102 odnosno 56 prijave.</p>	<p>Nakon odobrenja UOP u septembru 2014. Evropski PROGRES je pružio podršku za rad Zajedničkom tehničkom sekretarijatu Instrumenta za pretpristupnu pomoć Prekograničnog programa Srbija – Crna Gora. Grant je realizovan.</p>
<p>Aktivnost 2.3 Najmanje jedan prioriterni međuopštinski projekat sproveden do kraja Programa.</p>	<p>Izgradnja objekta Ekonomskog fakulteta u Subotici, Odeljenja u Bujanovcu je završena tako da će primiti prve studente u oktobru 2015.</p>	<p>Dozvola za izgradnju izdata je 1. decembra 2014. Ugovor za izgradnju objekta Ekonomskog fakulteta u Subotici, Odeljenja u Bujanovcu potpisan je u januaru 2015. Izgradnja i opremanje objekta su završeni tako da će primiti prve studente u oktobru 2015..</p>

⁸⁹ Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁹⁰ Kako je identifikovano u rangiranju Srbije u Izveštaju o poslovanju Svetske banke

<p>Aktivnosti 2.3 i 2.4 Usluge nadzora nad radovima pružene Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU kao ugovornoj strani za prioritetni infrastrukturni projekat koji sprovodi.</p>	<p>UOP iz jula je odobrio u načelu projekte završetka novog bloka u okviru Opšte bolnice Vranje i izgradnju the Urgentnog centra u Novom Pazaru.</p>	<p>U ovoj fazi nije primenljivo jer će nadzor radova biti obezbeđen na početku realizacije infrastrukturnih projekata.</p>
<p>Aktivnosti 2.3 i 2.4 Tehnička podrška pružena SEIO i Sektoru za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU u pripremi i pokretanju Programa bespovratne pomoći i praćenju njegovog sprovođenja.</p>		<p>Uprkos blagovremenoj tehničkoj pomoći Programa, CFCU je objavio poziv za projekte lokalne infrastrukture tek u martu 2015, pet meseci kasnije nego što je prvobitno planirano. Obzirom da su registrovana dodatna kašnjenja, izvodljivost aktivnosti dobrog upravljanja koje su povezane sa infrastrukturom je dovedena u pitanje, dok će svako dodatno kašnjenje sprečiti blagovremeno završavanje ove aktivnosti i čitavog programa. Pitanje je preneto Upravnom odboru programa, a Program će diskutovati o načinima ublažavanja posledica kašnjenja u konsultacijama sa CFCU.</p>
<p>Aktivnost 2.4 Pružena podrška izradi najmanje 12 a najviše 34 lokalnih i najmanje jednom međuopštinskom infrastrukturnom projektu podnetom u okviru poziva za dostavljanje predloga projekata Sektora za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava EU.</p>	<p>CFCU sprovodi evaluaciju koncepata koje su LSU dostavile u odgovoru na Poziv za projekte lokalne infrastrukture.</p>	<p>Evropski PROGRES je organizovao prve informativne sesije za LSU i predstavio poziv CFCU i podržao LSU u izradi koncepata. Sve 34 programske LSU i Vranjska Banja kao jedna od gradskih opština odgovorile su na poziv i predale 52 koncepta.</p>
<p>Aktivnost 2.5 Do kraja Programa sprovedena sveobuhvatna studija procene svih LSU sa preporukama da preko svojih nadležnih službi formulišu i usvoje kriterijume i postupke za ocenu prednosti i mana mogućnosti da same pružaju neku uslugu ili da njeno pružanje povera privatnom sektoru/drugom subjektu.</p>	<p>Aktivnost će biti razvijena tokom II kvartala 2015.</p>	<p>Aktivnost će biti razvijena tokom II kvartala 2015.</p>
<p>Aktivnost 2.5 Svi projekti do kraja Programa organizovani tako da je jasno ko je odgovoran za nabavku, upravljanje ugovorom, praćenje i evaluaciju; najmanje 20 novih lokalnih politika i/ili administrativnih propisa vezanih za infrastrukturne projekte razvijeno na participatoran način, odobreno od strane veća, sprovedeno i prati se njihovo sprovođenje, pri čemu se jasno ukazuje na to ko investira, poseduje, odlučuje, održava, ima koristi i nadgleda novu infrastrukturu.</p>		<p>Razvijen je koncept i pristup za primenu aspekata dobrog upravljanja opštinskih infrastrukturnih projekata. Njegovo sprovođenje će početi nakon što CFCU objavi poziv za celovite predloge projekata (prva faza je obuhvatila koncepte), što se očekuje krajem avgusta. Već nastala kašnjenja u sprovođenju programa bespovratne pomoći negativno utiču na ovu aktivnost, a dodatna kašnjenja bi dovela u pitanje njen završetak. Pitanje je preneto Upravnom odboru programa, a program će razmotriti na koji način može da ublaži efekte kašnjenja u konsultacijama sa CFCU.</p>

<p>Aktivnost 2.6 Rešavanje najmanje tri prepreke u vertikalnoj komunikaciji između Vlade RS i LSU započeto ili okončano do kraja Programa kroz redovne, strukturirane i tematske konsultacije sa nadležnim ministarstvima i institucijama i u saradnji sa SKGO, čime se pozitivno utiče na odgovornost, transparentnost, delotvornost i efikasnost LSU.</p>	<p>Pripreme su odmakle za prvu radionicu o vertikalnoj dimenziji DU koja će se baviti primenom Zakona o zaštiti životne sredine i pratećih propisa na lokalnom nivou predviđenu za kraj oktobra.</p>	<p>Ova aktivnost će biti podeljena na dve glavne teme, u skladu sa dogovorom sa SKGO i SIPRU: 1. tema će biti primena Zakona o zaštiti životne sredine i pratećih propisa na lokalnom nivou, a 2. tema će biti primena Zakona o socijalnoj zaštiti. Inicijalna radionica za 1. Temu će se organizovati do kraja oktobra.</p>
<p>Aktivnost 2.7 Razvijena i do kraja Programa sprovedena najmanje dva modela javno-privatnih partnerstava.</p>	<p>Sprovedene su tri informativne sesije i tri dvodnevne obuke o javno-privatnom partnerstvu.</p>	<p>UOP je izradio i odobrio kriterijume za poziv u februaru 2015. Dva tehnička eksperta za JPP angažovana su da podrže sprovođenje aktivnosti. Održana je sesija za unapređenje znanja LSU o JPP.</p>
<p>Aktivnost 2.8 Najmanje 30 MSP uvelo međunarodne standarde kvaliteta ili bezbednosti hrane (ISO 9000, HACCP, Global GAP, itd) i okupilo se u najmanje dva nova klastera i/ili zadruge.</p>	<p>Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane je odobren na julsom sastanku UOP, objavljen i zatvara se 23. oktobra.</p>	<p>N Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane je odobren na julsom sastanku UOP, objavljen i zatvara se 23. oktobra.</p>
<p>Aktivnost 2.8 Sačinjeni i usvojeni kriterijumi i transparentan postupak za odabir 30 MSP koja će proći postupak sertifikacije SUK. Postupak formiranja klastera/zadruga koji će za posledicu imati jasno i adekvatno regulisane novoosnovane pravne subjekte pripremljen i usvojen.</p>	<p>Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane uključujući sertifikaciju za SUK je odobren na julsom sastanku UOP, objavljen i zatvara se 23. oktobra.</p>	<p>Javni poziv za uvođenje međunarodnih standarda kvaliteta ili bezbednosti hrane uključujući sertifikaciju za SUK je odobren na julsom sastanku UOP, objavljen i zatvara se 23. oktobra.</p>
<p>Aktivnost 2.8 Do kraja Programa najmanje 20 MSP, članova klastera, uvelo inovacije ili koriste inovativne tehnike razvoja tržišta.</p>	<p>Sprovođenje pet projekata sa klasterima je u toku.</p>	<p>Nakon odobrenja UOP u oktobru 2014, Evropski PROGRES je oglosio poziv za podršku klasterima u zajedničkom pristupu tržištu i uvođenju inovacija. Na sastanku UOP u aprilu odobreno je pet projekata za finansiranje u iznosu od 145.000 evra. Ugovori o bespovratnoj pomoći su potpisani i sprovede se.</p>
<p>Aktivnosti 2.9 i 3.10 Najmanje 30 poljoprivrednih proizvođača, članova zadruge, do kraja Programa u proizvodnji primenjuje nove tehnike i tehnologije.</p>	<p>Javni poziv za pružanje podrške u zaštiti geografskog porekla koji se zatvara 23. oktobra za rezultat može imati podršku poljoprivrednim proizvođačima u pribavljanju sertifikata za korišćenje zaštićene oznake geografskog porekla.</p>	<p>Procena grupa poljoprivrednih proizvođača i geografskih oznaka završena je u maju 2015. Program treba da izradi kriterijume za poziv za UOP koji se planira u oktobru 2015. u skladu sa nalazima procene.</p>
<p>Aktivnost 2.9 Tri tradicionalna poljoprivredna proizvoda registrovana ili sertifikovana sa zaštićenom oznakom porekla i oznakom geografskog porekla u PO Programa (početna pozicija 2014: osam proizvoda sa zaštićenom oznakom porekla)⁹¹</p>	<p>Javni poziv za pružanje podrške u zaštiti geografskog porekla je objavljen i zatvara se 23. oktobra</p>	<p>Procena grupa poljoprivrednih proizvođača i geografskih oznaka završena je u maju 2015. Program je izradio kriterijume za poziv za UOP koji se planira u oktobru 2015. u skladu sa nalazima procene.</p>

⁹¹ Zavod za intelektualnu svojinu Srbije (2014) *Spisak oznaka geografskog porekla registrovanih u Zavodu za intelektualnu svojinu*, dostupno na: <http://www.zis.gov.rs/prava-is/oznake-geografskog-porekla/spisak-ogp.33.html> (1. februar 2014.)

<p>Aktivnosti 2.10 i 3.10 Otvoreno najmanje 80 novih radnih mesta za žene usled dodele bespovratne pomoći za pokretanje najmanje 40 biznisa do kraja Programa.</p>	<p>Poziv je zatvoren 24 jula, sa 137 primljenih predloga. Evaluacija je završena u avgustu, a pojedinačni razgovori sa 78 kandidata preporučenih za drugu fazu evaluacije su održani u septembru. Osim toga, do kraja septembra, izvršene su procene 20 lokacija. Preporuke za dodeljivanje bespovratne pomoći će biti predstavljene na UOP u oktobru.</p>	<p>Poziv za predloge projekata odobren je na sastanku UOP u aprilu 2015. a oglašen je u junu 2015. Održano je sedam sesija u periodu mart – april na kojima je poziv najavljen potencijalnim korisnicima. Informativnim sesijama je prisustvovalo 422 učesnika (405 žena i 17 muškaraca). Održano je devet obuka za izradu biznis planova, od čega je 147 učesnica imalo koristi. Poziv je završen u julu, primljeno je 137 prijava a rezultati će biti predstavljeni na UOP u oktobu.</p>
<p>Rezultat 3: Poboljšan pristup zapošljavanju koje obezbeđuje jednake mogućnosti ženama i muškarcima i socijalnu inkluziju najranjivijih i marginalizovanih grupa putem izrade i sprovođenja lokalnih politika, što za posledicu ima smanjenje migracija sa juga, jugoistoka i jugozapada Srbije</p>		
<p>Aktivnosti 3.4 i 3.10 Akcioni planovi zapošljavanja i socijalne inkluzije usmereni u jednakoj meri na oba pola do kraja Programa sačinjeni i integrisani u srednjoročno budžetsko planiranje svih LSU obuhvaćenih Evropskim PROGRES-om (početna pozicija 2014: četiri LSU imaju Strategije o socijalnoj inkluziji)⁹²</p>	<p>Implementacioni partner je odabran i ugovorno angažovan. Implementacija treba da krene početkom oktobra</p>	<p>Implementacioni partner je odabran i ugovorno angažovan. LSU će dobiti podršku u proceni potreba ranjivih i marginalizovanih grupa, reviziji, razvoju novih i/ili ažuriranju postojećih relevantnih lokalnih politika, izgradnji kapaciteta relevantnih lokalnih institucija, a zatim i za pilotiranje novih politika. Intervencija će ponuditi grantove za pokretanje posla lokalnim ranjivim i marginalizovanim grupama.</p>
<p>Aktivnost 3.5 Najmanje 50% nezaposlenih Roma obuhvaćeno aktivnim merama tržišta rada do kraja Programa (početna pozicija 2013. godine: 38%)⁹³</p>	<p>Ova aktivnost je ugrađena u pristup aktivnosti 3.4.</p>	<p>Ova aktivnost je uključena u pristup aktivnosti 3.4.</p>
<p>Aktivnosti 3.8 i 3.10 Do kraja Programa podržano najmanje 40 projekata koje su u partnerstvu pripremile lokalne samouprave i organizacije civilnog društva (OCD). Najmanje pola LSU koje su imale koristi od takvih projekata do kraja Programa sačinile i usvojile kriterijume za transparentno i nediskriminatorno izdvajanje sredstava iz lokalnog budžeta za OCD.</p>	<p>Prva tri projekta su završena a jedan projekat je otkazan.</p>	<p>Tokom prvog poziva za CIF, primljeno je 77 prijava iz 32 opštine. Na UOP u decembru 2014. odobreno je 20 projekata za finansiranje u iznosu od 397.765 evra, koji prvenstveno doprinose socijalnom uključivanju i zapošljivosti ranjive populacije. Dvadeset projekata je ugovoreno a realizacija je u toku. Prva tri projekta su završena a jedan projekat je otkazan.</p>
<p>Aktivnost 3.1 Zadovoljstvo građana opštinskim uslugama, radom lokalnih vlasti i Skupština opština povećano za 10% do kraja Programa⁹⁴</p>	<p>Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.</p>	<p>Istraživanja zadovoljstva građana biće sprovedena tokom poslednje godine sprovođenja programa.</p>

⁹² Osnovna studija o konkurentnosti, EU PROGRES, 2014

⁹³ Izveštaj o zapošljavanju Roma, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalne politike, Beograd, 2013

⁹⁴ Polazna osnova za Istraživanje zadovoljstva građana predstavlja anketa sprovedena 2013. dok će nova anketa biti sprovedena 2017. na kraju programa

<p>Aktivnosti 3.2 i 3.10 Savetodavne službe za građane (SSG) u osam LSU pružile usluge najmanje 1.000 ljudi tokom sprovođenja Programa; održivost obezbeđena time što će najmanje četiri LSU nakon okončanja Programa obezbeđivati sredstva iz budžeta za tekuće troškove SSG i doneti odgovarajuće odluke u tom smislu.</p>	<p>Program se sastao sa Ministarstvom pravde koje je potvrdilo da će Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći (koji treba da bude usvojen do kraja godine) će u velikoj meri uticati na ovu aktivnost, i mogu je učiniti neaktuelnom i suvišnom. Pristup će biti ponovo razmotren. U odgovoru na migrantsku krizu, Program je nabavio krevete, posteljinu, kontejnere za smeće cisternu i pokrenula nabavku kamiona cisterne.</p>	<p>Novi Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći (koji treba da bude usvojen do kraja godine) će u velikoj meri uticati na ovu aktivnost.</p> <p>Aktivnost vezana za migracije je preusmerena na podršku rešavanju priliva izbeglica i migranata sa Bliskog istoka bez presedana, u skladu sa zahtevima donatora.</p>
<p>Aktivnosti 3.3, 3.5 i 3.10 Najmanje 100 nezaposlenih uspešno okončalo organizovanu stručnu obuku do kraja Programa i uvedeni su održivi dodatni kursevi koji će se organizovati i nakon okončanja Programa kako bi povećali mogućnosti za zapošljavanje učesnika u obuci.</p>	<p>Nikakve aktivnosti nisu planirane tokom ovog perioda.</p>	<p>Program je ispitao Analizu potreba na tržištu rada⁹⁵ i Nacionalnu anketu poslodavaca⁹⁶ u Srbiji i prepoznao potrebe za obukom obučara, šivača, električnih zavarivača, stolara, rukovalaca mašinama za preradu plastike, mašinovođa, itd. Da bi sproveo ovu aktivnost, program ima za cilj uspostavljanje partnerstva sa Nacionalnom službom za zapošljavanje (NSZ).</p>
<p>Aktivnost 3.6 Efikasnost i delotvornost najmanje tri zdravstvena centra poboljšana do kraja Programa nabavkom nove medicinske opreme za zaštitu zdravlja žena⁹⁷</p>		<p>Početne pripreme (kao što su konsultacije sa relevantnim stručnjacima) su završene. Procene će krenuti početkom 2016.</p>
<p>Aktivnost 3.7 Unapređena najmanje četiri višekulturalna opštinska centra (npr. za višekulturalnu muzičku, pozorišnu i likovnu produkciju).</p>		<p>Nikakve promene nisu evidentirane kod ove aktivnosti.</p>
<p>Aktivnost 3.9 Do 400 mladih i nezaposlenih državljana Srbije albanskog porekla u području obuhvaćenom Programom unapredilo znanje srpskog jezika tokom sprovođenja Programa.⁹⁸</p>		<p>Implementacioni partner za angažovanje asistenata u nastavi i rukovođenje njima u četiri osnovne škole u Preševu i Bujanovcu koje podučavaju srpski kao nematernji jezik je ugovorno angažovan. Asistenti u nastavi su angažovani i rade. Udžbenici, priručnici za nastavnike i nastavni materijali su nabavljeni i isporučeni u 16 škola u Preševu, Bujanovcu i Medveđi.</p>
<p>Rezultat 4: Efekte evropskih integracija Srbije predloženi opštoj javnosti</p>		

⁹⁵ Analiza nedostajućih veština na jugu i jugoistoku Srbije, Međunarodna organizacija rada (2014)

⁹⁶ Analiza i prognoza potreba na tržištu rada u Republici Srbiji (2014) Nacionalna služba za zapošljavanje finansirala EU

⁹⁷ Procena potreba zdravstvenih centara omogućiti će programu da ustanovi polazne indikatore za evaluaciju povećanja efikasnosti koja će biti organizovana na kraju Programa.

⁹⁸ Ovaj indikator će se promeniti i uključiti nalaze i preporuke Studije izvodljivosti Koordinacionog tela, čiji su rezultati predstavljeni u avgustu 2014.

<p>Procenat građana koji povezuju evropske integracije sa manjom nezaposlenošću i boljim uslovima života, kao i sa uređenom državom i nepristrasnom upravom povećan za 10% do kraja Programa.⁹⁹</p>	<p>Ključni rezultati/ishodi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • dve posete visokog profila; • godišnju sastanak UOP; • podržana tri lokalna festivala; • pripremljeno šest saopštenja za štampu; • objavljeno drugo izdanje Biltena • generisano 100 pozitivnih medijskih izveštaja; • internet prezentacija programa privukla 7.878 jedinstvenih posetilaca, stranica na Fejsbuku privukla 220 novih lajkova, nalog na Twitter-u ima 46 pratioca • Proizveden promotivni materijala za Program 	<p>Ključni rezultati/ishodi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izrađena Strategija komunikacija; • organizovano dvanaest poseta visokog profila, četiri na ambasadorskom nivou; • organizovano osam velikih događaja; • organizovana tri intervjua visokog profila i 15 izjava za medije; • pripremljena 24 sveobuhvatna brifinga; • pripremljeno 22 saopštenja za štampu; • objavljeno 678 pozitivnih medijskih izveštaja; • dva izdanja kvartalnog Biltena distribuirana; • napravljena internet prezentacija i pokrenuta; • uspešno organizovan likovni konkurs za kalendar Evropskog PROGRES-a za 2015. • proizveden prvi komplet promotivnog materijala.
<p>Dve kampanje zagovaranja/jačanja javne svesti koje promovišu evropske vrednosti sprovedene tokom trajanja Programa.</p>	<p>Četiri predloga koja ispunjavaju uslove primljena za prvu kampanju Približavanje evropskih integracija stanovnicima jugoistočne i jugozapadne Srbije, su ocenjena i odbijena zbog značajnih slabosti u sva četiri. Novi postupak odabira se očekuje sa izmenjenim OPZ kako bi se preciznije definisao fokus kampanje.</p>	<p>Na sastanku UOP u decembru 2014. odobren je koncept za prvu kampanju koja promoviše ekonomske aspekte/koristi procesa evropskih integracija. OPZ je oglašen u aprilu 2015. Ali ponude nisu ispunjavale kriterijume . Preispituje se pristup</p>

⁹⁹ Kako je ukazano u nalazima Istraživanja zadovoljstva građana za 2017. i u poređenju sa rezultatima Istraživanja zadovoljstva građana iz 2013.